

leg; et percusserant Siceleg, et succederant cum igni.

2. Et captivus duxerant mulieres ex ea, a minimo usque ad maximum; et non interfecerunt quemquam; sed secum duxerant; et purgabant itinere suo.

3. Cum ergo venisset David et viri ejus ad civitatem, et invenissent eum succensam igni, et uxores suas et filios suos et filios ductos esse captivos.

4. Levarunt David et populus qui erat cum eo voces suas, et plaxerunt donec defluerint in eis lacrymarum.

5. Siquidem et duas uxores David captivae fuerant, Achinoam Jezraelites, et Abigail, uxor Nabal Carmeli.

6. Et contristatus est David valde, volebat enim eum populus lapidare, quia amara erat anima unicuiqueque viri super filios suos et filias; confortatus est autem David in Domino Deo suo.

7. Et ait ad Abiathar sacerdotem, filium Achimelech: Applicata ad me ephod. Et applicavit Abiathar ephod ad David.

8. Et consultavit David Dominum, dicens: Persequar latrunculos hos, et comprehendam eos an non? Dixitque ei Dominus: Persequere, absque dubio enim comprehendes eos, et excuties praedam.

9. Abiit ergo David ipse et sexcenti viri qui erant cum eo, et venerunt usque ad torrentem Besor; et lassus quidam subsisterunt.

10. Percussit autem David ipse et quadringenti viri; subsisterunt enim ducenti, qui lassus transire non poterant torrentem Besor.

11. Et invenerunt virum aegyptium in agro, et adduxerunt eum ad David; dederuntque ei panem ut comederet et biberet aquam.

12. Sed et fragmen massae carbonum et duas ligaturas vine passae. Quae cum comedisset, reversus est spiritus ejus et refocillatus est; non enim comederat panem neque biberat aquam tribus diebus et tribus noctibus.

13. Dixit itaque ei David: Cujus es tu? vel unde? et quo pergis? Qui ait: Puer aegyptius ego sum, servus viri amalechite; dereliqui autem me dominus meus, quia egrotare coepi nudiustertius.

14. Siquidem non erupimus ad australem plagam Cerethi et contra Iaphan et ad meridiem Caleb, et Siceleg succendimus igni.

15. Dixitque ei David: Potes me ducere ad cuneum istum? Qui ait: Jam mihi per Deum quod non occidas me, et non tradas me in manus domini mei, et ego ducam te ad cuneum istum. Et juravit ei David.

16. Qui cum dixisset cum, ecce illi discumbent super faciem universae terrae, comedentes et bibentes, et quasi festum celebrantes diem pro caecis praeda et spoliis quae ceperat de terra Philisthim et de terra Juda.

17. Et percussit eos David a vespere usque ad vesperam alterius diei, et non reliquit eis quicum nisi quadringenti viri adolescentes, qui ascenderant camelos et fugerant.

18. Erunt ergo David omnia quae tulit Amalechitae, et duas uxores suas erunt.

19. Nec defuit quidem a parvo usque ad maximum, tam de filiis quam de filiabus et de spoliis, et quaecumque raperaerant omnia rediit David.

20. Et tulit universos greges et arma, et minavit autem faciem suam; dixeruntque: Haec est praeda David.

21. Venit autem David ad ducentos viros qui lassus subsisterant nec seque poterant David, et residere eos jussit in torrente Besor; qui egressi sunt obviam David et populo qui erat cum eo.

22. Respondensque omnis vir pessimus et iniquus de viris qui erant cum David, dixit: Quia non venerunt nobiscum, non dabimus eis quiddam de praeda quam erimus, sed sulciet unicuique vine et filii; quos cum acceperint, recedant.

23. Dixit autem David: Non sit facietis, fratres mei, de his quae tradidit nobis Dominus, et custodivit nos, et dedit latrunculos, qui eraperant adversum nos, in manus nostras;

24. Nec audiet vos quisquam super sermone hoc; aqua enim pura erit descendens ad praedium et remanens ad sarcinas, et similiter dividenti.

25. Et factum est hoc ex die illa, et doineops constitutum et praeditum, et quasi lex in Israel usque in diem hanc.

26. Venit ergo David in Siceleg, et misit dona de praeda senioribus Juda proximis suis, dicens: Accipite benedictionem de praeda hostium Domini.

27. His qui erant in Bethel, et qui in Ramoth ad meridiem, et qui in Jether,

28. Et qui in Arzor, et qui in Sephatha, et qui in Bethano.

29. Et qui in Bachal, et qui in urbibus Jerameel, et qui in urbibus Coni,

30. Et qui in Arama, et qui in lacu Asan, et qui in Athach,

31. Et qui in Hebron, et reliquos qui erant in his locis in quibus commemoratus fuerat David ipse et viri ejus.

CAPUT XXXI.

Saulis cum filiis in pugna esset corpus, truncato capite, in muro Bethsan suspenditur, armaque ejus in templo Astaroth; viri autem Jabes ablata Saul ac filiorum ejus corpora juxta Jabes sepeliverunt.

1. Philisthim autem pugnabant adversum Israel; et fugerunt viri Israel ante faciem Philisthim, et ceciderunt interfecit in monte Gelboe.

2. Irrueruntque Philisthim in Saul et in filios ejus, et percusserunt Jonathan, et Ahinadab, et Melchisua, filios Saul.

3. Totumque pondus praeli versum est in Saul; et concecunt sunt eum viri sagittarum; et vulneratus est vehementer a sagittariis.

4. Dixitque Saul ad armigeram suam: Evagina gladium tuum, et percutito me, ne forte veniant incircumcisi isti, et interficiant me illudentes mihi.

Et poluit armiger ejus; fuerat enim nimio terrore perterritus. Arripit itaque Saul gladium, et irruit super eum.

1 Par. 10, 2-3.

1 Par. 10, 4.

LIBER SECUNDUS SAMUELIS

QUEM NOS SECUNDUM REGUM DICIMUS.

CAPUT I.

David, occiso nuntio, qui a se Saulem occisum esse dicebat, scisis vestibus, defuit eum cum ceteris occisis, pugnans ac precipiens ut filios Juda dicerent Arcum.

1. Factum est autem, postquam mor-

5. Quod cum vidisset armiger ejus, videlicet quod mortuus esset Saul, irruit etiam ipse super gladium suum, et mortuus est cum eo.

6. Mortuus est ergo Saul, et tres filii ejus, et armiger illius, et universi viri ejus in die illa perierunt.

7. Videntes autem viri Israel qui erant trans vallem et trans Jordanem quod fugissent viri israelitae et quod mortuus esset Saul et filii ejus, reliquerunt civitates suas, et fugerunt; veneruntque Philisthim, et habitaverunt ibi.

8. Facta autem die altera venerunt Philisthim ut spoliarent interfecit, et inveniunt Saul et tres filios ejus jacentes in monte Gelboe.

9. Et praeciderunt caput Saul, et spoliaverunt eum armis; et miserunt in terram Philistinorum per circuitum ut annuntiaretur in templo idolorum et in populo.

10. Et posuerunt arma ejus in templo Astaroth; corpus vero ejus suspendiderunt in muro Bethsan.

11. Quod cum audissent habitatores Jabes-Galaad quaecumque fecerant Philisthim Saul,

12. Surrexerunt omnes viri fortissimi, et ambulaverunt tota nocte, et tulerunt cadaver Saul et cadavera filiorum ejus de muro Bethsan, veneruntque Jabes-Galaad, et combusserunt eis ibi.

13. Et tulerunt aqua sorum, et sepelierunt in memoriae Jabes, et jejunaverunt septem diebus.

tus est Saul, ut David revertiretur a caede Amalec, et maneret in Siceleg duos dies.

2. In die autem tertio apparuit homo veniens de castris Saul, vestis conscissa, et pulvere conspersus caput; et ut venit ad David, cecidit super faciem suam et adoravit.

3. Dixitque ad eum David: Unde venis? Qui ait ad eum: De castris Israel fugi.

4. Et dixit ad eum David: Quod est verbum quod factum est iudicia mihi. Qui ait: Fugit populus ex prelio, et multi curruentes e populo mortui sunt; sed et Saul et Jonathan filius ejus interierunt.

5. Dixitque David ad adolescentem qui nuntiabat ei: Unde scis quia mortuus est Saul et Jonathan filius ejus?

6. Et ait adolescens qui nuntiabat ei: Casu veni in montem Gelboe; et Saul incumbat super hastam suam. Porro circus et equites appropinquabant ei.

7. Et conversus post tergum suum, videusque me, vocavit. Cui cum respondissem: Adsum.

8. Dixit mihi: Quisnam es tu? Et aio ad eum: Amalecites ego sum.

9. Et locutus est mihi: Sta super me, et interfice me, quoniam tenent me angustie, et adhuc tota anima mea in me est.

10. Stansque super eum occidi illum, sciebam enim quod vivere non poterat post rulum; et tibi didicima quod erat in capite ejus et armilla de brachio illius, et attali ad te dominum meum huc.

11. Apprehendens autem David vestimenta sua scidit, omnesque viri qui erant cum eo;

12. Et planxerunt et fleverunt, et jejunaverunt usque ad vesperam, super Saul et super Jonathan filium ejus, et super populum Domini, et super dominum Israel, eo quod corruisset gladio.

13. Dixitque David ad juvenem qui nuntiabat ei: Unde es tu? Qui respondit: Filius hominis advena, Amalecites, ego sum.

14. Et ait ad eum David: Quare non timuisti mittere manum tuam, ut occideres christum Domini?

15. Vocansque David unum de pueris nris ait: Accedens irruo in eum. Qui percussit illum, et mortuus est.

16. Et ait ad eum David: Sanguis tuus super caput tuum, eo enim tuum locutum est adversum te dicens: Ego interfeci christum Domini.

17. Planxit autem David planctum hujusmodi super Saul et super Jonathan filium ejus;

18. Et precepit ut docerent filios Juda

Arcum, sicut scriptum est in libro Justorum. Et ait: Considera, Israel, pro his qui mortui sunt super excelsum tuum valencati.

19. Incliti Israel super montes tui interfecisti sunt. Quomodo ceciderunt fortes?

20. Nolite annuntiare in Geth, neque annuntietis in comitis Ascalonis, ne forte lecentur filie Philistinum, ne exultent filie Iherosolymorum.

21. Montes Gelboe, nec ros nec pluvia veniant super vos, neque sint arvi primitiarum, quia ibi abjectus est clypeus fortium, clypeus Saul, quasi non esset unquam oleo.

22. A sanguine Interfecerunt, ab adipe fortium sagitta Jonathan nunquam rediit retrorsum; et gladius Saul non est reversus inanis.

23. Saul et Jonathan amabiles et deperi in vita sua, in morte quoque non sunt divisi, aquilis velociore, leonibus fortiores.

24. Filie Israel, super Saul flete, qui vestiebat vos cocco in deliciis, qui prebebat ornamenta aurea cultui vestro. 25. Quomodo ceciderunt fortes in prelio? Jonathan in excelsis tuis occisus est.

26. Dole super te, frater mi Jonathan, decore nimis et amabilis super amorem mulierum. Sicut mater unicum amat filium suum, ita ego te diligebam.

27. Quomodo ceciderunt robusti, et perierunt arma bellica?

CAPUT II.

David Dei oraculo jussus ascendere in Hebron, ibi super Juda in regem unctus, viros Jabes-Galaad ob Saulis sepulturam commocat; Isboseth vero in regem super Israel unctio gravem peperit seditionem ac pugnam inter utramque domum.

1. Igitur post haec consulit David dominum dicens: Num ascendam in unum de civitatibus Juda? Et ait Dominus ad eum: Ascende. Dixitque David: Quo ascendam? Et respondit ei: In Hebron.

2. Ascendit ergo David et duxit uxorem ejus, Achinoam Jezzeelitae, et Abigail, uxor Nabal Carmeli;

3. Sed et viros qui erant cum eo duxit David singulos eum domo sua; et manserunt in oppidis Hebron,

4. Veneruntque viri Juda, et unxerunt ibi David ut regerent super domum Juda. Et mandatum est David quod viri Jabes-Galaad sepelissent Saul.

5. Missi ergo David nuntios ad viros Jabes-Galaad, dixitque ad eos: Benedicti vos Domino, qui fecistis misericordiam hanc cum domino vestro Saul, et sepelissetis eum!

6. Et nunc retribuam vobis quidem Dominus misericordiam et veritatem, sed et ego reddam gratiam eo quod fecistis verbum istud.

7. Confortetur manus vestra, et estote filii fortitudinis; licet enim mortuus sit dominusvester Saul, tamen me unxit domus Juda in regem sibi.

8. Abner autem filius Ner, princeps exercitus Saul, tulit Isboseth filium Saul, et circumduxit eum per castra,

9. Regemque consultit super Galaad, et super Gessuri, et super Jezrael, et super Ephraim, et super Benjamin, et super Israel universum.

10. Quadraginta annorum erat Isboseth, filius Saul, cum regnare coepisset super Israel, et duobus annis regnavit. Sola autem domus Juda sequebatur David.

11. Et fuit numerus dierum quae commemoratae est David imperans in Hebron super domum Juda, septem annorum et sex mensium.

12. Egressusque est Abner, filius Ner, et pueri Isboseth, filii Saul, de castris in Gabaon.

13. Porro Joab, filius Sarviae, et pueri David egressi sunt, et occurrerunt eis juxta piscinam Gabaon. Et cum in unum convenissent, e regione sederant, ibi ex una parte piscinae, et illi ex altera.

14. Dixitque Abner ad Joab: Surgant pueri, et ludent coram nobis. Et respondit Joab: Surgant.

15. Surrexerunt ergo, et transierunt numero duodecim de Benjamin, ex parte Isboseth, filii Saul, et duodecim de pueris David.

16. Apprehensisque unusquisque capiti comparis sui, defecit gladium in latu contrarii, et occiderunt simul; vocatumque est nomen loci illius ager Robustorum in Gabaon.

17. Et ortum est bellum duorum satis in die illa; fugatusque est Abner et viri Israel a pueris David.

1 Mach. 2, 57.

18. Erant autem ibi tres filii Sarviae, Joab, et Abisai, et Asael; porro Abael cursor velocissimus fuit, quasi unus de capreis qui morantur in silvis.

19. Persequebatur autem Asael Ab ner, et non declinavit ad dexteram neque ad sinistram omittens persequi Abner.

20. Resposit itaque Abner post tergum suum, et ait: Tunc es Asael? Qui respondit: Ego sum.

21. Dixitque ei Abner: Vade ad dexteram sive ad sinistram, et apprehende unum de adolescentibus, et tolle tibi spolia ejus. Noluit autem Asael omittere unum argeret eum.

22. Iursumque locutus est Abner ad Asael: Recede, non me sequi, ne compellat confodere te in terram, et levare non potero faciem meam ad Joab fratrem tuum.

23. Qui audire contempsit, et noluit declinare percussit ergo eum Abner aversa hasta, in inguine, et transfodit; et mortuus est in eodem loco; omnesque qui transibant per locum illum in quo ceciderat Asael et mortuus erat, subsistebant.

24. Persequentibus autem Joab et Abisai fugientem Abner, sol occubuit; et reversur usque ad collem Aqueductus, qui est et adverse vallis itineris deserti in Gabaon.

25. Congregatique sunt filii Benjamin ad Abner; et conglobati in unum caenum, steterunt in summitate tumuli unius.

26. Et exclamarit Abner ad Joab, et ait: Num usque ad intermessionem tuam mucro deservit? An ignoras quod periculosa sit desperatio? Usquequo non dicis populo ut omittat persequi fratres suos?

27. Et ait Joab: Viri Domini! si locutus fuissetis, mane recessisset populus persequens fratrem suum.

28. Insonuit ergo Joab buccina, et stetit omnis exercitus, nec persecuti sunt ultra Israel, neque iniere certamen.

29. Abner autem et viri ejus abierunt per campstram tota nocte illa; et transierunt Jordanem, et, lustrata omni Bethoron, venerunt ad castra.

30. Porro Joab reversus, omisso Abner, congregavit unum populum; et defuerunt de pueris David decem et novem viri, excepto Asael.

31. Servi autem David percurserunt de Benjamin, et de viris qui erant cum

Abner trecentos sexaginta, qui et mortui sunt.

32. Tulseruntque Asael, et sepelierunt eum in sepulchro patris sui in Bethlehem. Et ambulaverunt tota nocte Joab et viri qui erant cum eo, et in ipso crepusculo pervenerunt in Hebron.

CAPUT III.

Abner reprehensus ob concubinam, fratres regis Isobeth, fratres inquit cum David, et reliquia Michol, dum congregat Israelitas ad David, occidit a Joab, cui David iratus amare dedit Abner.

1. Facta est ergo longa concertatio inter domum Saul et inter domum David, David proficiscens et semper seipso robustior, domus autem Saul decrecescit quotidie.

2. Natiqque sunt filii David in Hebron; fuitque primogenitus ejus Amnon, de Achinoam Jersalithide.

3. Et post eum Cheloab, de Abigail uxore Nabal Carnieli; porro tertius Absalom, filius Maacha, filia Tholmai, regis Gessuri.

4. Quartus autem Adonias, filius Hagith; et quintus Saphathia, filius Abital;

5. Sextus quoque Jethraem, de Eglia, uxore David; hi nati sunt David in Hebron.

6. Cum ergo esset praelium inter domum Saul et domum David, Abner, filius Ner, regabat domum Saul.

7. Fuerat autem Sauli concubina nomine Rospa, filia Aia. Dixitque Isobeth ad Abner:

8. Quare ingressus es ad concubinam patris mei? Qui, iratus nimis propter verba Isobeth, ait: Numquid caput canis ego sum adversum Judam hodie, qui fecerim misericordiam super domum Saul patris tui, et super fratres et proximos ejus, et non tradidi te in manus David? Et tu requisisti in me quod argueres pro muliere hodie!

9. Hæc facit Deus Abner et hæc addidit ei, nisi quomodo juravit Dominus David sic faciam cum eo.

10. Et elevarunt regem de domo Saul, et elevarunt thronum David super Israel et super Judam a Dan usque Bersabee!

¹ 1 Par. 3, 1.

11. Et non potuit respondere ei quidem, quia metuebat illum.

12. Misit ergo Abner nuntios ad David pro se dicentes: Cujus est terra? et ut loquerentur: Fac mecum amicitias, et erit manus mea tecum, et reducam ad te universum Israel.

13. Qui ait: Optime; ego faciam tecum amicitias, sed unam rem peto a te, dicens: Non videbis faciem meam antequam adduxeris Michol, filiam Saul; et sic venies, et videbis me.

14. Misit autem David nuntios ad Isobeth, filium Saul, dicens: Responde uxorem meam Michol, quam despondisti mihi contra preputium Philistinum.

15. Misit ergo Isobeth, et tulit eam a viro suo Phaltiel, filio Laia.

16. Sequebaturque eam vir suus, plorans, usque Bathurim. Et dixit ad eum Abner: Vade, et revertere. Qui reversus est.

17. Sermonem quoque intulit Abner ad seniores Israel, dicens: Tam heri quam nudiustertius querebatis David ut regnaret super vos.

18. Nunc ergo facite, quoniam Dominus locutus est ad David, dicens: In manu servi mei David salvabo populum meum Israel de manu Philistinum et omnium inimicorum ejus.

19. Locutus est autem Abner etiam ad Benjamin. Et abiit ut loqueretur ad David in Hebron omnia que placerant Israeli et universo Benjamin.

20. Venitque ad David in Hebron cum viginti viris; et fecit David Abner et viros ejus qui venerant cum eo convivium.

21. Et dixit Abner ad David: Soritum ut congregem ad te, dominum meum regem, omnem Israel, et ineam tecum fœdus, et impere omnibus sicut desiderat animus tuus. Cum ergo deduxisset David Abner, et ille isset in pace.

22. Statim pueri David et Joab venerunt, cæsis latronibus, cum præda magna nimis. Abner autem non erat cum David in Hebron, quia jam dimiserat eum, et profectus fuerat in pace.

23. Et Joab et omnis exercitus qui erat cum eo, postea venerunt. Nequillitatem est itaque Joab a narrantiibus: Venit Abner, filius Ner, ad regem, et dimisit eum, et abiit in pace.

24. Et ingressus est Joab ad regem et ait: Quid fecisti? Ecce venit Abner

² 1 Reg. 18, 27.

ad te; quare dimisisti eum, et abiit et recessit?

25. Ignoras Abner, filium Ner, quoniam ad hoc venit ad te ut deciperet te, et sciret exitum tuum et introitum tuum, et nosset omnia que agis?

26. Egressus itaque Joab a David, misit nuntios post Abner, et rediit cum a Cisterna Sira, ignorante David.

27. Cumque redisset Abner in Hebron, seorsum adduxit eum Joab ad medium porte ut loqueretur ei in dolo, et percussit illum ibi in ignem; et mortuus est in ultionem sanguinis Asael, fratris ejus.

28. Quod cum audisset David rem jam gestam, ait: Mandas ego sum et regnum meum apud Dominum usque in sempiternum a sanguine Abner, filii Ner.

29. Et venit super caput Joab, et super omnem domum patris ejus; nec deficiat de domo Joab luxum seminis sustinens, et leprosus, et tenens fusum, et interdens gladio, et indigenus pane!

30. Igitur Joab et Abisai, frater ejus, interfecerunt Abner eo quod occidisset Asael, fratrem eorum, in Gabalon in prælio.

31. Dixit autem David ad Joab et ad omnem populum qui erat cum eo: Scindite vestimenta vestra et accingimini sacis, et plangite ante exequias Abner. Porro rex David sequatur feretrum.

32. Cumque repelissent Abner in Hebron, levavit rex David vocem suam, et flevit super tumulum Abner; flevit autem et omnis populus.

33. Plangensque rex et lugens Abner, ait: Nequaquam ut mori solent ignavi mortuus est Abner.

34. Manus tue ligatæ non sunt, et pedes tui non sunt compediibus aggregati; sed sicut solent cadere coram filiis iniquitatis sic corruisti. Congemiscunt omnis populus dicit super eum.

35. Cumque venisset universa multitudo cibum capere cum David, clara adhuc die, juravit David dicens: Hæc faciat mihi Deus et hæc addat, si ante occasum solis sustulero panem vel aliud quidem!

36. Omnisque populus audivit, et plauerunt eis cincti quos fecit rex in conspectu totius populi.

37. Et cognovit omne vulgus et uni-

³ III Reg. 9, 5.

versus Israel in die illa quoniam non actum fuisset a rege ut occideretur Abner, filius Ner.

38. Dixit quoque rex ad servos suos: Num ignoratis quoniam princeps et maximus occidit hodie in Israel?

39. Ego autem adhuc delicatus et unctus rex; porro viri isti, filii Sarvie, duri sunt mihi. Retribuat Dominus facienti malum juxta malitiam suam!

CAPUT IV.

Baana et Rechab, militum præfecti, caput Isobeth, quem dixerant occidisse, ad David attulerunt, quos pro mercede jussit interire.

1. Audivit autem Isobeth, filius Saul, quod occidisset Abner in Hebron, et dissolutus sunt manus ejus; omnisque Israel perturbatus est.

2. Due autem viri principes latronum erant filio Saul; nomen unius Baana, et nomen alteri Rechab, filii Remmon Berolithæ de filiis Benjamin; siquidem et Beroth reputata est in Benjamin.

3. Et fugerunt Berolithæ in Gethaim, fueruntque ibi advenæ usque ad tempus illud.

4. Erat autem Jonathan, filio Saul, filius debilis pedibus; qui quoniam enim fuit quando venit nuntius de Saul et Jonathan ex Jermal; tollens itaque eum matris sua fugit; cumque festinaret ut fugeret, cecidit et claudus effectus est; habuitque vocabulum Miphioseth.

5. Venientes igitur filii Remmon Berolithæ, Rechab et Baana, ingressi sunt, ferente die, domum Isobeth; qui dormiebat super stratum suum meridie. Et ostiaria domus, purgans triticum, obdormivit.

6. Ingressi sunt autem domum lateret, assumptiones spleas tritici, et percusserunt eum in ignem Rechab et Baana frater ejus, et iugerunt.

7. Cum autem ingressi fuissent domum, ille dormiebat super lectum suum in conclavi, et percipientes interfecerunt eum; sublatoque capite ejus abierunt per viam deserti tota nocte.

8. Et attulerunt caput Isobeth ad David in Hebron; dixeruntque ad regem: Ecce caput Isobeth, filii Saul, inimici tui, qui querebat animam tuam; et dedit Dominus domino meo regi ultionem hodie de Saul! et de semine ejus.

9. Respondens autem David Rechab et Baana fratri ejus, filiis Rommon Berothite, dixit ad eos: Vivit Dominus, qui erexit animam meam de omni angustia!

10. Quoniam enim qui armaverunt mihi et diserit: Mortuus est Saul, qui putabat se prospera navigare, tenui et occidi eum in Sciote, qui oportebat mercedem dare pro nuntio.

11. Quanto magis nunc, cum homines limpi interfecerunt virum innocuum in domo sua, super locum sanctum, non queram sanguinem ejus de manibus vestris, et auferam vos de terra!

12. Præcepit itaque David pueris suis, et interfecerunt eos, præsidentesque manus et pedes eorum suspendierunt eos super piscinam in Hebron; caput autem Ishobeth tulerunt, et sepelierunt in sepulchro Abner in Hebron.

CAPUT V.

David unicus super totum Israel, pater Jehuassa, arcem Sion cepit, ubi extruxit domo habitavit, alias superducentis uxoris, filiosque procreavit, et Philistæos his prosternens.

1. Et venerunt universæ tribus Israel ad David in Hebron, dicentes: Ecce nos os tantum et caro tua sumus.

2. Sed et heri et nudius tertius, cum esset Saul rex super nos, tu eras odians et reducens Israel; dixit autem Dominus ad te: Tu pascas populum meum Israel, et in tuis eris dominus super Israel.

3. Venerunt itaque et seniores Israel ad regem in Hebron, et percussit cum eis rex David foedus in Hebron coram Domino; unanimesque David in regem super Israel.

4. Filius triginta annorum erat David cum regnare cepisset, et quadragesima annis regnavit.

5. In Hebron regnavit triginta tribus annis super omnem Israel et Judam.

6. Et abiit rex et omnes viri qui erant cum eo in Jerusalem, ad Jebusum, habitatores terre; dictumque est David ab eis: Non ingredieris hic nisi abstergeris eos et claudos, dicentes: Non ingredietur David hic.

¹ Sup. 1, 14.

² 1 Par. 11, 1.

³ 1 Par. 11, 1.

7. Cepit autem David arcem Sion; haec est Civitas David.

8. Proposuerat enim David in die illa præmium qui percussisset Jebusum, et fortissimè domatum fistulas, et abstulisset cæcos et claudos eductos animam David. Idcirco dicitur in proverbio, Cæcus et claudus non intrabunt in templum.

9. Habitavit autem David in arce, et vocavit eam Civitatem David; et edificavit per egrum a Mello et Intrinsecus.

10. Et ingrediebatur proficiens atque succrescens, et Dominus Deus exercituum erat cum eo.

11. Misit quoque Hiram, rex Tyri, nuntios ad David, et ligna cedrina et artifices lignorum, artificesque lapidum ad parietes; et edificaverunt domum David.

12. Et cognovit David quoniam confirmasset eum Dominus regem super Israel, et quoniam exaltasset regnum ejus super populum suum Israel.

13. Accipit ergo David adhuc concubinas et uxores de Jerusalem postquam venerat de Hebron, natiq; sunt David et alii filii et filiae:

14. Et hæc nomina eorum qui nati sunt ei in Jerusalem: Samua, et Sobab, et Nathan, et Salomon.

15. Et Jehabaz, et Elisua, et Nepheg, et Eliaphai, et Elisama, et Elisada, et Eliphalet.

17. Audierunt ergo Philistini quod unxisset David in regem super Israel, et ascenderunt universi ut quererent David. Quod cum audisset David, descendit in pressidium.

18. Philistini autem venientes diffusi sunt in valle Raphaim.

19. Et consulit David Dominum, dicens: Si ascendam ad Philistinum? et si dabis eos in manum meam? Et dixit Dominus ad David: Ascende, quia tradens dabo Philistinum in manum tuam.

20. Venit ergo David in Baal-Parasim, et percussit eos ibi, et dixit: Divisit Dominus inimicos meos coram me sicut dividuntur aquæ. Propterea vocatum est nomen loci illius Baal-Parasim.

21. Et reliquerunt ibi scaptilia sua; quæ tulit David et viri ejus.

¹ 1 Par. 3, 7-9.

² 1 Par. 14, 9.

³ Isa. 48, 21.

22. Et addiderunt adhuc Philistinim ut ascenderent, et diffusi sunt in valle Raphaim.

23. Consulit autem David Dominum: Si ascendam contra Philistæos, et tradas eos in manus meas? Qui respondit: Non ascendas contra eos, sed gyra post tergum eorum, et venies ad eos ex adverso pyrorum.

24. Et cum audieris sonitum gradientis in caecum pyrorum, tunc inibis prælium, quia tunc egredietur Dominus ante faciem tuam ut percussit castra Philistinim.

25. Fecit itaque David sicut præcepit ei Dominus, et percussit Philistinim de Gabaa usque dum venias Gezer.

CAPUT VI.

Reducente David arcem a domo Abinadab, Oza a Domino occisus est quod illum attigerit, quare eam in domo Obhedom reliquit; postmodum vero Jerusalem rediens, et ante eam ludens, a Michol uxore fridetur; in cuius pectus saqueam illa scilicet peperit.

4. Congregavit autem rursus David omnes electos ex Israel triginta milia.

5. Surrexitque David, et abiit, et universus populus qui erat cum eo de viris Juda, ut adducerent arcem Dei super quam invocatum est nomen Domini exercituum, sedentes in cherubim super eam.

6. Et imposuerunt arcem Dei super plastrum novum, toleranteque eam de domo Abinadab, qui erat in Gabaa: Oza autem et Abio, filii Abinadab, minabant plastrum novum.

7. Cumque tulissent eam de domo Abinadab, qui erat in Gabaa custodiens arcem Dei, Abio præcedebat arcem.

8. David autem et omnis Israel iudabant coram Domino in omnibus lignis fabrefactis, et citharis, et lyris, et tympanis, et sistris, et cymbalis.

9. Postquam autem venerunt ad arcem Nachon, extendit Oza manum ad arcem Dei et tenuit eam, quoniam calcitrabant boves et declinaverunt eam.

10. Iratusque est indignatione Dominus contra Ozam, et percussit eum super tementate; qui mortuus est ibi iuxta arcem Dei.

11. Contristatus est autem David eo

¹ 1 Reg. 7, 1.

² 1 Par. 13, 11.

quod percussisset Dominus Ozam; et vocatum est nomen loci illius Percussio Oza usque in diem hanc.

9. Et extulit David Dominum in die illa, dicens: Quomodo ingredietur ad me arca Domini?

10. Et noluit divertere ad se arcam Domini in Civitatem David; sed divertit eam in domum Obhedom Getthai.

11. Et habitavit arca Domini in domo Obhedom Getthai tribus mensibus, et benedixit Dominus Obhedom et omnem domum ejus.

12. Nuntiatusque est regi David quod benedixisset Dominus Obhedom et omnia ejus propter arcam Dei. Abiit ergo David, et adduxit arcam Dei domo Obhedom in Civitatem David cum gaudio. Et erant cum David septem chori et victima vituli.

13. Cumque transcendissent qui portabant arcam Domini sex passus, immobilabat bovem et arctorem.

14. Et David saltabat totis viribus ante Dominum; porro David erat accinctus ephod lineo.

15. Et David et omnis domus Israel dicebant arcam testamenti Domini in Jubilo et in clangore buccine.

16. Cumque intrasset arca Domini Civitatem David, Michol, filia Sauli, propiciens per fenestram, vidit regem David subsilentem atque saltantem coram Domino, et desepit cum in corde suo.

17. Et introduxerunt arcam Domini, et imposuerunt eam in loco suo in medio tabernaculi quod tetenderat ei David; et obtulit David holocausta et pacifica coram Domino.

18. Cumque complexset offerens holocausta et pacifica, benedixit populo in nomine Domini exercituum.

19. Et paritiss est universæ multitudini Israel, tam viri quam mulieris, singulis collidiam panis unam et assatum ram bubule carnis unam et similam frizam oleo. Et abiit omnis populus, unusquisque in domum suam;

20. Reversusque est David ut benediceret domui suæ. Et egressa Michol, filia Saul, in occursum David, ait: Quam gloriosus fuit hodie rex Israel, disceperiens se ante ancillas seravorum suorum, et nudatus est quasi si nuderet unam de scuri!

¹ 1 Par. 15, 25.

² 1 Par. 15, 28.

21. Dixitque David ad Michol: Ante Dominum, qui elegit me potius quam patrem tuum et quam omnem domum ejus, et precepit mihi ut essem dux super populum Domini in Israel.
22. Et Iudam, et villor fam plus quam factus sum: et ero humilis in oculis meis, et cum ancillis de quibus locuta es, gloriosior apparabo.
23. Iestur Michol, filias Saul, non est natus filius usque in diem mortis sum.

CAPUT VII.

David proponens edificare domum Domino, a Nathan propheta primum collaudatur, postmodum Jothabae domino prohibetur; sed filius ei proutitur filiam edificaturus, unde Dominus gratias agit.

1. Factum est autem cum sedisset rex in domo sua, et Dominus dedisset ei requiem undique ab universis inimicis suis.
2. Dixit aut Nathan propheta: *V*idesne quod ego habitem in domo cedrina, et arca Dei posita sit in medio pellicum?
3. Dixitque Nathan ad regem: *O*mnis quod est in corde tuo, vade, fac, quia Dominus tecum est.
4. Factum est autem in illa nocte, et ecce sermo Domini ad Nathan, dicens:
5. Vade, et loquere ad servum meum David: *H*ec dicit Dominus: Numquid tu edificabis mihi domum ad habitandum?
6. Neque enim habitavi in domo ex die illa qua duoxi filios Israel de terra *E*gypti usque in diem hanc, sed ambulavi in tabernaculo et in tentorio.
7. Per cuncta loca que transivi cum omnibus filiis Israel, numquid loquens locutus sum ad unam de tribubus Israel, qui precepit ut passeret populum meum Israel, dicens: *Q*uare non edificastis mihi domum cedrinam?
8. Et nunc hæc dices servo meo David: *H*æc dicit Dominus exercituum: *E*go culti te de pascuis sequentem greges ut esses dux super populum meum Israel.
9. Et fui tecum in omnibus ubicumque ambulasti; et interfeci universos

inimicos tuos a facie tua, fecique tibi nomen grande, juxta nomen magorum qui sunt in terra.

10. Et ponam locum populo meo in Israel, et plantabo eum, et habitabit ad eum, et non turbabitur amplius; nec ad te fiet iniquitas ut affligant eum sicut prius.

11. Ex die qua constitui iudices super populum meum Israel. Et requiem dabo tibi ab omnibus inimicis tuis, predicatque tibi Dominus quod domum faciat tibi Dominus.

12. *C*umque completi fuerint dies tui et dormieris cum patribus tuis, suscitabo semen tuum post te quod egredietur de utero tuo, et firmabo regnum ejus.

13. *I*psæ edificabit domum nomini meo, et stabiliam thronum regni ejus usque in sempiternum.

14. *E*go ero ei in patrem, et ipse erit mihi in filium: qui si inique aliquid gesserit, arguam eum in virga virorum et in plagis filiorum hominum.

15. *M*isericordiam autem meam non auferam ab eo, sicut abstulit a Saul, quem amovi a facie mea.

16. Et fidelis erit domus tua et regnum tuum usque in æternum ante faciem tuam, et *th*ronus tuus erit firmus jugiter.

17. Secundum omnia verba hæc, et juxta universam visionem istam sic locutus est Nathan ad David.

18. Ingressus est autem rex David et sedit coram Domino, et dixit: *Q*uis ego sum, Domine Deus, et qua domus mea, quia edificasti mihi hæc resque?

19. Sed et hoc parum visum est in conspectu tuo, Domine Deus, nisi loquereris etiam de domo servi tui in longinquum; ista est enim lex Adam, Domine Deus.

20. Quid ergo addere poterit adhuc David ut loquatur ad te? tu enim scis servum tuum, Domine Deus.

21. Propter verbum tuum et secundum cor tuum fecisti omnia magnalia hæc, ita ut notum faceres servo tuo.

22. *I*nfero magnificatus es, Domine Deus, quia non est similis tui, noque est Deus extra te, in omnibus que ad divimus auribus nostris.

¹ Par. 22, 10. Hebr. 1, 5.

² Ps. 88, 4, 87.

³ Hebr. 1, 8.

23. *Q*uæ est autem, ut populus tuus Israel, gens in terra, propter quam vivit Deus ut redimeret eam sibi in populum, et poneret tibi nomen, faceretque eis magnalia, et horribilia super terram, a facie populi tui quem redemisti tibi ex *E*gypto, gentem et deum ejus?

24. Firmasti enim tibi populum tuum Israel in populum sempiternum; et tu, Domine Deus, factus es eis in Deum.

25. Nunc ergo, Domine Deus, verbum quod locutus es super servum tuum et super domum ejus suscita in sempiternum, et fac sicut locutus es.

26. *U*t magnificetur nomen tuum usque in sempiternum, atque dicatur: *D*ominus exercituum, Deus super Israel; et domus servi tui David erit stabilita coram Domino.

27. *Q*uia tu, Domine exercituum, Deus Israel, revelasti aures servi tui, dicens: *D*omum edificabo tibi; propterea invenit servus tuus cor suum ut oraret te oratione hæc.

28. Nunc ergo, Domine Deus, tu es Deus, et verba tua erunt vera; locutus es enim ad servum tuum bona hæc.

29. Incipe ergo, et benedic domui servi tui ut sit in sempiternum coram te, quia tu, Domine Deus, locutus es, et benedixisse tua benedictio domus servi tui in sempiternum.

CAPUT VIII.

Victorie varie Davidis, qui multos fecit tributarios quibus solabant Israelitisolvere tributa: congratulatio Thoa, regis tuam, de rege Adazareze devicto, a quo apolla multa David abstulit; officium quo habebat David recensentur.

1. Factum est autem post hæc, percussit David Philisthim et humiliavit eos¹, et tulit David frenum tribus et manu Philisthim.

2. Et percussit Moab et mensus est eum funiculo, coæquans terræ; mensus est autem duos funiculos, unum ad occidendum et unum ad vivificandum; actusque est Moab David serviens sub tributo.

3. Et percussit David Adazere, filium Robab, regem Soba, quando profectus est ut dominaretur super Sumeren Iphratim.

¹ Par. 18, 1.

4. Et captis David ex parte ejus mille septingentis equitibus et viginti millibus pedum, subvertit omnes jugales currum, dereliquit autem eis centum currus.

5. Venit quoque Syria Damasci ut presidium ferret Adazere, regi Soba; et percussit David de Syria viginti duo millia virorum.

6. Et posuit David presidium in Syria Damasci, factaque est Syria David serviens sub tributo. Servavitque Dominus David in omnibus ad quemcumque profectus est.

7. Et tulit David arma aurea que habebant servi Adazere, et detulit eas in Jerusalem.

8. Et de Beta et de Beroth, civitatibus Adazere, tulit rex David aes multum nimis.

9. Audivit autem Thoa, rex Emath, quod percussisset David omne robur Adazere,

10. Et misit Thoa Joram, filium suum, ad regem David ut saluaret eum congratulans, et gratias ageret eo quod expugnasset Adazere et percussisset eum; hostis quippe erat Thoa Adazere; et in manu ejus erant vasa aurea et vasa argentea et vasa area.

11. Quæ et ipsa sanctificavit rex David. Domino cum argento et auro quo sanctificaverat de universis gentibus quæ subegerat.

12. De Syria, et Moab, et filiis Ammon, et Philisthim, et Amalec, et de manibus Adazere, filii Robab, regis Soba.

13. Fecit quoque sibi David nomen, cum reverteretur capta Syria in valle Salinarum, cæsis decem et octo millibus.

14. Et posuit in Idumæa custodes statutique presidium, et facta est universa Idumæa serviens David. Et servavit Dominus David in omnibus ad quemcumque profectus est.

15. Et regnavit David super omnes Israel; faciobit quoque David iudicium et iustitiam omni populo suo.

16. Joab autem, filius Sarvia, erat super exercitum; porro Josaphat, filius Ahitub, erat a commentariis;

17. Et Sadoe, filius Achitob, et Achimelech, filius Abiathar, erant sacerdotes; et Saraias scriba;

18. Banaias autem, filius Joiada, super Cerethi et Phelethi; illi autem David sacerdotes erant.

¹ Par. 17, 1.

² I Reg. 16, 11. Ps. 77, 20.

³ III Reg. 8, 10.

⁴ III Reg. 5, 5.

CAPUT IX.

Quantum pietatis exhiberit David Miphoboseth, filio Jonathan claudo, redditis omnibus agris Saul, quos colebat Siba cum omnia ad servus suis, Miphoboseth ad mensam David recepit.

1. Et dixit David: Putasne est aliquis qui remanserit de domo Saul, ut faciam cum eo misericordiam propter Jonathan?

2. Erat autem de domo Saul servus nomine Siba. Quem cum vocasset rex se ad, dixit ei: Tunc es Siba? Et ille respondit: Ego sum servus tuus.

3. Et ait rex: Numquid superest aliquis de domo Saul, ut faciam cum eo misericordiam Deo Dixitque Siba regi: Superest filius Jonathan debilis pedibus.

4. Ubi, inquit, est? Et Siba ad regem: Ecce, ait, in domo est Machir, filii Amiel, in Lodabar.

5. Misit ergo rex David, et tulit eum de domo Machir, filii Amiel, de Lodabar.

6. Cum autem venisset Miphoboseth, filius Jonathan filii Saul, ad David, corruit in faciem suam et adoravit. Dixitque David: Miphoboseth? Qui respondit: Adsum servus tuus.

7. Et ait ei David: Ne timeas, quia fecimus faciam in te misericordiam propter Jonathan patrem tuum, et restituum tibi omnes agris Saul patris tui, et tu comedas panem in mensa mea semper.

8. Qui adorans cum dixit: Quis ego sum servus tuus, quoniam respexisti super canem mortuum similem meo?

9. Vocavit itaque rex Siba, pecuniam Saul, et dixit ei: Omnia quaecumque fuerunt Saul et universam domum eius dedi filio domini tui.

10. Operare igitur ei terram, tu et filii tui et servi tui, et inferes filio domini tui cibos ut alatur: Miphoboseth autem filius domini tui comedet semper panem super mensam meam. Erant autem Siba quatuordecim filii et viginti servi.

11. Dixitque Siba ad regem: Sicut iussisti, domine mi rex, servus tuus, sic faciet servus tuus. Et Miphoboseth comedit super mensam meam quasi unus de filiis regis.

12. Habebat autem Miphoboseth filium parvulum, nomine Micha: omnis vero cognatio domus Siba serviebat Miphobosethi.

13. Porro Miphoboseth habitabat in

Jerusalem, quia de mensa regis Jugiter vescubatur; et erat claudus utroque pede.

CAPUT X.

Hanon, rex Ammonitarum, post illatam legatis Davidis injuriam, quos ad consolandum de patris morte misisset, contractis quibusdam regum Syriam copis adversus Davidem, sic se proligatur semel ac iterum.

1. Factum est autem post hoc ut mureretur rex filiorum Ammon, et regnavit Hanon filius ejus pro eo.

2. Dixitque David: Faciam misericordiam cum Hanon, filio Naas, sicut fecit pater ejus mecum misericordiam. Misit ergo David consules cum per servos suos super patris interitu. Cum autem venissent servi David in terram filiorum Ammon,

3. Dixerant principes filiorum Ammon ad Hanon dominum suum: Putas quod propter honorem patris tui miserit David ad te consolatus? et non idop ut investigaret et exploraret civitatem, et eveniret eam, misit David servos suos ad te?

4. Tulit itaque Hanon servos David rastique dimidiam partem berbe eorum et praesedit vastum roem medias usque ad nates, et dimisit eos.

5. Quod cum nuntiatum esset David, misit in occursum eorum, erant enim viri confusi turpiter valde, et mandavit eis David: Maete in Jericho donec crescat barba vestra, et tunc revertimini.

6. Videntes autem filii Ammon quod injuriam fecissent David, miserunt, et conduxerunt mercedo Syrum Roboh et Syrum Soba, viginti milia pedum, et a rege Maacha mille viros et ab Istob duodecim milia virorum.

7. Quod cum audisset David, misit Joab et omnes exercitum bellatarum.

8. Egressi sunt ergo filii Ammon, et direxerunt aciem ante ipsum introitu in portas: Syrus autem Soba et Roboh, et Istob et Maacha sorsum erant in campu.

9. Videntem igitur Joab quod parvatum in esset adversum se praellium et ex adverso post tergum, elegit ex omnibus electis Israel, et instruxit aciem contra Syrum.

10. Reliquam autem partem populi tradidit Abisai fratri suo, qui direxit aciem adversus filios Ammon.

CAPUT X.

11. Et ait Joab: Si prevaluerint adversum me Syri, eris mihi in adiutorium; si autem filii Ammon prevaluerint adversum te, auxiliabor tibi.

12. Esto vir fortis, et pugnaemus pro populo nostro et civitate Dei nostri: Dominus autem faciet quod bonum est in conspectu suo.

13. Iniit itaque Joab et populus qui erat cum eo certamen contra Syros; qui statim fugerunt a facie ejus.

14. Filii autem Ammon videntes quia fugissent Syri, fugerunt ipsi a facie Abisai, et ingressi sunt civitatem. Reversusque est Joab a filiis Ammon, et venit Jerusalem.

15. Videntes igitur Syri quoniam corruissent coram Israel, congregati sunt pariter:

16. Misitque Adarezer, et eduxit Syros qui erant trans fluvium, et addidit eorum exercitum: Sobach autem, magister militiae Adarezer, erat princeps eorum.

17. Quod cum nuntiatum esset David, contraxit omnem Israel, et transiit Josaphatem, ventique in Helam. Et direxerunt aciem Syri ex adverso David, et pugnaverunt contra eum;

18. Fugeruntque Syri a facie Israel, et occidit David de Syris septingentos currus et quadraginta milia equitum; et Sobach principem militiae percussit, qui statim mortuus est.

19. Videntes autem universi reges qui erant in praesidio Adarezer se victos esse ab Israel, expaverunt et fugerunt quinquaginta et octo milia coram Israel. Et fecerunt pacem cum Israel, et servierunt eis: timueruntque Syri auxilium praebere ultra filiis Ammon.

CAPUT XI.

Dem Joab obsidet Rabba, civitatem Ammonitarum, David domi residens adalarit Bethsabee adiuncti, ad id certandum, homicidium viri filius Uriae; acceptaque illa in uxorem, et nato ex ea filio, Dominum convolvit ad iram.

1. Factum est autem, vertente anno, eo tempore quo solent reges ad bella procedere, misit David Joab et servos suos cum eo ad universum Israel, et vastaverunt filios Ammon, et obsederunt

Rabba: David autem remansit in Jerusalem.

2. Dum haec agerentur, accidit ut surgeret David de strato suo post meridiem, et deambularet in solarium domus regiae; viditque mulierem se levantem ex adverso super solarium suum; erat autem mulier pulchra valde.

3. Misit ergo rex, et requisivit quae esset mulier; nuntiavitque est ei quod ipsa esset Bethsabee, filia Eliam, uxor Uriae Helthai.

4. Misit itaque David nuntios, tulit eam. Quae cum ingressa esset ad illum, dormivit cum eo; statimque sanctificata est ab immunditia sua.

5. Et reversa est in domum suam concepto foetu. Mitensque nuntiavit David, et ait: Concepit.

6. Misit autem David ad Joab dicens: Mitte ad me Uriam Heltham. Misitque Joab Uriam ad David.

7. Et venit Urias ad David. Quosivitque David quam recte ageret Joab et populus, et quomodo administraretur bellum.

8. Et dixit David ad Uriam: Vade in domum tuam, et lava pedes tuos. Et egressus est Urias de domo regis, secutusque est eum cubus regis;

9. Dormivit autem Urias ante portam domus regiae cum aliis servis domini sui, et non descendit ad domum suam.

10. Nuntiavitque est David a discipulis: Non ivit Urias in domum suam. Et ait David ad Uriam: Numquid non de via venisti? quare non descendisti in domum tuam?

11. Et ait Urias ad David: Arca Dei et Israel et Juda habitant in papilionibus, et dominus meus Joab et servi domini mei super faciem terrae inanes; et ego ingrediar domum meam ut comedam et bibam, et dormiam cum uxore mea: Per salutem tuam et per salutem animae tuae! non faciam rem hanc.

12. Ait ergo David ad Uriam: Memne hic etiam bodie, et cras dimittam te. Mansit Urias in Jerusalem in die illa et altera.

13. Et vocavit eum David ut comederet coram se et biberet, et inebriavit eum; qui, egressus vespera, dormivit in strato suo cum servis domini sui, et in domum suam non descendit.

14. Factum est ergo mane, et scripsit

David epistolam ad Joab, mistique per manum Urie,

13. Scribens in epistola: Ponite Uriam ex adverso belli, ubi fortissimum est prelium, et derelinque eum ad percussus interest.

14. Igitur cum Joab obsideret urbem, posuit Uriam in loco ubi sciebatur viros esse fortissimos.

17. Egressive viri de civitate bellabant adversum Joab, et occiderunt de populo servorum David, et mortuus est etiam Urias Bethsees.

18. Misit itaque Joab, et nuntiavit David omnia verba prelii.

19. Præcepitque nuntio dicens: Cum compleveris universos sermones: Cum regem.

20. Si eum videris indignari, et dixerit: Quare accessisti ad murum? tu proliam remittis? an ignorabatis quod multa desuper ex muro tela mittantur?

21. Quis percussit Abimelech, filium Jerobaab? Nonne mulier misit super eum fragmen molæ de muro, et interfecit eum in Thebes? Quare juxta murum accessisti? dices: Etiam servus tuus Urias Hethseus occubuit.

22. Abiit ergo nuntius, et venit, et narravit David omnia que ei præceperat Joab.

23. Et dixit nuntius ad David: Prævaluerunt adversum nos viri, et aggressi sunt de servis tuis, quia enim servus tuus Urias Hethseus mortuus est.

25. Et dixit David ad eum: Nunc, hæc dices Joab: Non te frangat ista res, varius enim eventus est belli; nunc hunc et nunc illum consumit gladius. Conforta bellatores tuos adversum urbem ut destruas eam, et exhortare eos.

26. Adviit autem virum Urie quod mortuus esset Uria vir suus, et ploravit eum.

27. Transacto autem luctu misit David, et introduxit eum in domum suam; et facta est ei uxor, peperitque ei filium. Et displicuit verbum hoc, quod fecerat David, coram Domino.

CAPUT XII.

David, sub parabola a Nathan proposita correptus, in se ipsam tunc æmulationem; unde Nathan multa illi innotuit incommoda; quibus compuncto culpa condonatur, nascitur pœna, et moritur. nascitur Salomon, ac civitas Rabbath cum magna ultione dirigitur, accepto diademate pretiosissimo regis ipsius, in Ammonias viri advertitur.

1. Misit ergo Dominus Nathan ad David; qui cum venisset ad eum, dixit ei: Duo viri erant in civitate una, unus dives, alter pauper.

2. Dives habebat oves et boves plurimos valde;

3. Pauper autem nihil habebat omnino præter ovem unam parvulum, quam emorat et nutrit, et que creverat apud eum cum filius ejus simul, de pane illius comedens et de calice ejus bibens et in sinu illius dormiens; eratque illi sicut filia.

4. Cum autem peregrinus quidam venisset ad divitem, parcens ille sumere de ovibus et de bobus suis ut exhiberet convivium peregrino illi qui venerat ad se, tunc ovem viri pauperis, et præparavit cibos homini qui venerat ad se.

5. Iratus autem indignatione David adversus hominem illum nimis, dixit ad Nathan: Vivit Dominus! quoniam filius mortis est vir qui fecit hoc.

6. Orem reddet in quadruplum eo quod fecerit verbum istud, et non pepercit.

7. Dixit autem Nathan ad David: Tu es ille vir. Hæc dicit Dominus Deus Israel: Ego unxi te in regem super Israel, et ego erui te de manu Saul.

8. Et dedi tibi domum domini tui, et uxores domini tui in sinu tuo, dedidique tibi domum Israel et Juda; et si parva sunt ista, adjicam tibi multo majora.

9. Quare ergo contempsisti verbum Domini ut faceres malum in conspectu meo? Urian Hethseum percussisti gladio, et uxorem illius accepisti in uxorem tibi, et in arcefacti eum gladio filiorum Ammon.

10. Quannovrem non recedit gladius de domo tua usque in sempiternum, eo quod despexeris me, et tuleris uxorem Urie Hethæi ut esset uxor tua.

11. Itaque hæc dicit Dominus: Ecco

ego suscitabo super te malum de domo tua; et tallam uxores tuas in oculis tuis et habo proximo tuo, et dormiet cum uxoris tuis in oculis solis hujus.

12. Tu enim fecisti abscondite, ego autem faciam verbum istud in conspectu oculis Israel et in conspectu solis.

13. Et dixit David ad Nathan: Peccavi Domino. Dixitque Nathan ad David: Dominus quoque transtulit peccatum tuum; non morieris;

14. Veruntamen quoniam blasphemare fecisti inimicos Domini, propter verbum hoc filius qui natus est tibi morte morietur.

15. Et reversus est Nathan in domum suam. Percussit quoque Dominus parvulum quem pepererat uxor Urie David, et desperatus est.

16. Deprecatusque est David Dominum pro parvulo, et jejunavit David jejuniu, et ingressus seorsum jacuit super terram.

17. Venerunt autem seniores domus ejus, cogentes eum ut surgeret de terra: qui noluit, nec comedit cum eis cibum.

18. Accidit autem die septima ut moreretur infans, Timueruntque servi David nutiare ei quod mortuus esset parvulus; dixerunt enim: Ecce cum parvulus adhuc viveret, loquebamur ad eum, et non audiebat vocem nostram; quanto magis, si exierimus: Mortuus est puer, se affligit!

19. Cum ergo David vidisset servos suos massitantes, intellexit quod mortuus esset infantulus; dixitque ad servos suos: Num mortuus est puer? Qui responderunt ei: Mortuus est.

20. Surrexit ergo David de terra, et lotus unctusque est; cumque mutasset vestem, ingressus est domum Domini, et adoravit. Et venit in domum suam, petivitque ut ponerent ei panem, et comedit.

21. Dixerunt autem ei servi sui: Quis est sermo quem fecisti? propter infantem, cum adhuc viveret, jejunasti et flebas; mortuo autem puero surrexisti et comedisti panem!

22. Qui ait: Propter infantem, dum adhuc viveret, jejunavi et flevi; dilebam enim: Quis scit si forte domet eum mihi Dominus, et vivat infans?

23. Nunc autem, quia mortuus est,

1 Inf. 10, 22.
2 Eccl. 47, 18.

CAPUT XIII.

quare jejunem? numquid potero revocare eum amplius? Ego autem magis ad eum; ille vero non revertetur ad me.

24. Et consolatus est David Bethsabæe uxorem suam, ingressusque ad eum dormivit cum ea. Quæ genuit filium, et vocavit nomen ejus Salomon. Et Dominus dilexit eum;

25. Misitque in manu Nathan prophete, et vocavit nomen ejus: Amabilis Domino, eo quod diligeret eum Dominus.

26. Igitur pugnabat Joab contra Rabbath filiorum Ammon, et expugnabat urbem regiam.

27. Misitque Joab nuntios ad David, dicens: Dimicavi adversum Rabbath, et capiendæ est urbs squarum;

28. Nunc igitur congrega reliquam partem populi, et obside civitatem, et cape eam, ne, cum a me vastata fuerit urbs, nomen meo adscribatur victoria.

29. Congregavit itaque David omnem populum, et profectus est adversum Rabbath; cumque dimicasset, cepit eam.

30. Et tulit diadema regis eorum de capite ejus, pondus auri talentum, habens gemmas pretiosissimas; et impositum est super caput David. Sed et prædam civitatis asportavit multam valde.

31. Populum quoque ejus adducens servavit, et circumcivit super eos ferrata carpenta; dividitque cultus, et tradidit in typo laterum; sic fecit uxorem civitatibus filiorum Ammon. Et reversus est David et omnis exercitus in Jerusalem.

CAPUT XIII.

Abalom, propter incestum cum sorore Thamar, fratrem Ammon inter epulas occidit, tribusque patris, profugus ad regem Gesur, tribus annis ibi permanat.

1. Factum est autem post hæc ut Abalom, filii David, sororem spoliissimam, vocabulo Thamar, adamaret Ammon, filius David.

2. Et depræter eam valde, ita ut propter amorem ejus agrosset, quia, cum esset vir forte, difficile ei ridebatur ut quidpiam inhoneste ageret cum ea.

3. Erat autem Ammon amicum nomine

1 Par. 20, 1.

Jonadab, filius Semmaa fratris David, vir prudens valde.

4. Qui dixit ad eum : Quare sic attenuaris macie, fili regis, per singulos dies? cur non indicas mihi? Dixitque ei Amnon Thamar, sororum fratris mei Absalom, amo.

5. Cui respondit Jonadab : Cuius super lectum tuum, et languorem simul; cumque venerit pater tuus ut visites te, dic ei : Veniat, oro, Thamar, soror mea, ut det mihi cibum, et faciat pulmentum ut comedam de manu ejus.

6. Accubuit itaque Amnon, et quasi egrotare cepit; cumque venisset rex ad visitandum eum, ait Amnon ad regem : Veniat, obsecro, Thamar, soror mea, ut faciat in oculis meis duas sorbitiunculas, et cibum capiam de manu ejus.

7. Misit ergo David ad Thamar in domum, dicens : Veni in domum Amnon fratris tui, et fac ei pulmentum.

8. Venitque Thamar in domum Amnon fratris sui; ille autem jacebat. Quae tollens farina commisit; et, liquefaciens, in oculis ejus coxit sorbitiunculas.

9. Tollensque quod coxerat, edidit et posuit coram eo; et noluit considerare, dixitque Amnon : Ejecite universos a me. Cumque ejecissent omnes,

10. Dixit Amnon ad Thamar : Infer cibum in conclavem ad vesicam de manu tua. Tulit ergo Thamar sorbitiunculas quas fecerat, et intulit ad Amnon, fratrem suum, in conclavem.

11. Cumque obtulisset ei cibum, apprehendit eam, et ait : Veni, cuba mecum, soror mea.

12. Quae respondit ei : Noli, frater mihi, non opprimere me, neque enim hoc factum est in Israel; noli facere stultitiam hanc.

13. Ego enim ferre non potero opprobrium meum, et tu eris quasi unus de insipientibus in Israel; quin potius loquere ad regem, et non negabit me tibi.

14. Noluit autem acquiescere precibus ejus, sed prevalens viribus oppressit eam, et cubavit cum ea.

15. Et excessam eam habuit Amnon odio magno nimis, ita ut majus esset odium quo oderat eam amore quo ante dilexerat. Dixitque ei Amnon : Surge, et vade.

16. Quae respondit ei : Majus est hoc malum quod nunc agis adversum me quam quod ante fecisti, obpellens me. Noli audire eam;

17. Sed vocato pueri qui ministrabat ei, dixit : Ejice hanc a me foras, et claude ostium post eam.

18. Quae induta erat talari tunica; hujusmodi enim filiae regis virgines vestibus utebantur. Ejecit itaque eam minister illius foras, clausisque fore post eam.

19. Quo aspergens cinerem capiti suo, scissis talari tunica, impositisque manibus super caput suum, ibat ingrediens et clamans.

20. Dixit autem ei Absalom frater suus : Numquid Amnon frater tuus concubuit tecum? Sed nunc, soror, tace; frater tuus est. Neque affligas cor tuum pro hac re. Mansit itaque Thamar contabescens in domo Absalom fratris sui.

21. Cum autem audisset rex David verba haec, contristatus est valde, et noluit contristare spiritum Amnon, filii sui, quoniam diligebat eum, quia primogenitus erat ei.

22. Porro non est locutus Absalom ad Amnon nec malum nec bonum, oderat enim Absalom Amnon eo quod violasset Thamar sororem suam.

23. Factum est autem post tempus biennii ut tenderentur oves Absalom in Baal-Hasor, quae est juxta Ephraim; et vocavit Absalom omnes filios regis.

24. Venitque ad regem, et ait ad eum : Ecce tendentur oves servi tui; veniat, oro, rex cum servis suis ad servium suum.

25. Dixitque rex ad Absalom : Noli, fili mi, non rogare ut veniamus omnes, et gravemus te. Cum autem cogeret eum, et non visset ire, benedixit ei.

26. Et ait Absalom : Si non vis venire, veniat, obsecro, nobiscum saltem Amnon, frater meus. Dixitque ad eum rex : Non est necesse ut vadat tecum.

27. Coegit itaque Absalom eum, et dimisit eum eo Amnon et universos filios regis. Feceruntque Absalom convivium quasi convivium regis.

28. Praeceperat autem Absalom pueris suis dicens : Observate cum tenueritis fuerit Amnon vivo, et dixero vobis : Percutite eum, et interficite. Nolite timere, ego enim sum qui praecipio vobis; roboramini, et estote viri fortes.

29. Fecerunt ergo pueri Absalom ad verbum Amnon sicut praeceperat eis Absalom. Surgentesque omnes filii regis ascenderunt singuli mulas suas, et fugerunt.

30. Cumque adhuc pergerent in itinere, fama pervenit ad David dicens : Percussit Absalom omnes filios regis, et non remansit eis saltem unus.

31. Surrexit itaque rex, et scidit vestimenta sua; et cecidit super terram, et omnes servi illius qui assistebant ei sciderunt vestimenta sua.

32. Respondit autem Jonadab, filius Semmaa fratris David, dicens : Ne estimet dominus meus rex quod omnes pueri filii regis occisi sint; Amnon solus mortuus est, quoniam in ore Absalom erat positus ex die qua oppressit Thamar, sororem ejus.

33. Nunc ergo ne ponat dominus meus rex super cor suum verbum istud, dicens : Omnes filii regis occisi sunt, quoniam Amnon solus mortuus est.

34. Fugit autem Absalom. Et elevavit puer speculator oculos suos et aspexit, et ecce populus multus veniebat per iter dovium ex latere montis.

35. Dixit autem Jonadab ad regem : Ecce filii regis adsunt; juxta verbum servi tui sic factum est.

36. Cumque cessasset loqui, apparuerunt et filii regis; et intrantes levaverunt vocem suam, et fleverunt; sed et rex et omnes servi ejus fleverunt ploratu magno animis.

37. Porro Absalom fugiens ehit ad Tholmai, filium Amniud, regem Gessur. Laxit ergo David filium suum cunctis diebus.

38. Absalom autem cum fugisset et venisset in Gessur, fuit ibi tribus annis.

39. Cossavitque rex David persequi Absalom, eo quod consolatus esset super Amnon interitu.

CAPUT XIV.

Absalom mulieris Thameis solertia revocari curat Joab a Gesser in Jerusalem; de pulchritudine et filius Absalom, qui biennio post reditum faciem patris non vidit, donec mecum Joab incidit jussum.

1. Intelligens autem Joab, filius Sarvie, quod cor regis versum esset ad Absalom,

2. Misit Thameam, et tulit inde militem sapientem, dixitque ad eam : Loquere te simulam; et induere veste lugubri, et ne ungaris oleo, ut sis quasi mulier jam plurimo tempore lugens mortuum.

3. Et ingredieris ad regem; et loqueris

ad eum sermones hujusmodi. Posuit autem Joab verba in ore ejus.

4. Intraque cum ingressa fuisset mulier Thameis ad regem, cecidit coram eo super terram, et adoravit, et dixit : Soror me, rex.

5. Et ait ad eam rex : Quid causae habes? Quo respondit : Heu! mulier vidua ego sum; mortuus est enim vir meus.

6. Et ancilla tua erat duo filii; qui rixati sunt adversum se in agro, nullusque erat qui eos prohibere posset; et percussit alter alterum, et interfecit eum.

7. Et ecce consurgens universa cognatio adversum ancillam tuam dicit : Tradam eum qui percussit fratrem suum, ut occidam eum pro anima fratris sui quem interfecit, et deleamus heredem. Et quaerunt extinguere scintillam meam quae relicta est, ut non superis viri meo nomen et reliquiae super terram.

8. Et ait rex ad mulierem : Vade in domum tuam, et ego jubebo pro te.

9. Dixitque mulier Thameis ad regem : In me, domine mi rex, sit iniquitas et in domum patris mei; rex autem et thronus ejus sit innocens.

10. Et ait rex : Qui contraxerit tibi, addae eum ad me, et ultra non addet ut tangat te.

11. Quae ait : Recordetur rex Domini Dei sui ut non multiplicet proximi sanguinis ad ulciscendum, et nequamquam interficiat filium meum. Qui ait : Vivit Dominus; quis non edet de capillis filii tui super terram.

12. Dixit ergo mulier : Loquatur ancilla tua ad dominum meum regem verbum. Et ait : Loquere.

13. Dixitque mulier : Quare cogitasti hujusmodi rem contra populum Dei, et locutus est rex verbum istud ut peccet et non redarct ejectionem suam?

14. Omnes moriuntur, et quasi aequo dilabimur in terram, quae non revertuntur; nec vult Deus perire animam, sed retrahat cogitans ne penitus pereat qui abjectus est.

15. Nunc igitur veni ut loquar ad dominum meum regem verbum hoc, propeque populo; et dixit ancilla mea : Loquar ad regem, si quo modo faciat rex verbum ancillae suae.

16. Et addidit rex ut liberaret ancillam suam de manu omnium qui volebant de

hereditate Dei delero me et filium meam simul.

17. Dicit ergo ancilla tua ut fiat verbum domini mei regis sicut sacrificium. Sicut enim angelus Dei, sic est dominus meus rex, ut nec benedictione nec maledictione moveatur; unde et Dominus Deus tuus est tecum.

18. Et respondens rex dixit ad mulierem: Ne abscondas a me verbum quod te interrogo. Dixitque ei mulier: Loquere, domine mi rex.

19. Et ait rex: Numquid manus Joab tecum est in omnibus istis? Respondit mulier, et ait: Per salutem anime tuae, domine mi rex: nec ad sinistram nec ad dexteram est ex omnibus his que locutus est dominus meas rex: servus enim tuus Joab ipse percipit mihi, et ipse posuit in os ancillae tuae omnia verba haec.

20. Ut vertenter figuram sermonis huius, servus tuus Joab percipit istud; tu autem, domine mi rex, sapienter es, sicut habet sapientiam angelus Dei, ut intelligas omnia super terram.

21. Et ait rex ad Joab: Ecce placatus feci verbum tuum; vado ergo, et revoca puerum Absalom.

22. Cadensque Joab super faciem suam in terram adoravit, et benedixit regi. Et dixit Joab: Hodie intellexit servus tuus quia invenit gratiam in oculis tuis, domine mi rex; fecisti enim sermonem servi tui.

23. Surrexit ergo Joab et abiit in Gessur, et adduxit Absalom in Jerusalem.

24. Dixit autem rex: Revertatur in domum suam, et faciem meam non videat. Reversus est itaque Absalom in domum suam, et faciem regis non vidit.

25. Porro sicut Absalom vir non erat pulcher in omni Israel, et decoris nimis; a vestigio pedis usque ad verticem non erat in eo ulla macula.

26. Et quando tondebatur capillum, semel autem in anno tondebatur, quia gravabat eum cesaries, ponderabat capillum capitis sui ducentis siclis ponderis publico.

27. Nati sunt autem Absalom filii tres, et filia una nomine Thamar, elegantis forma.

28. Mansitque Absalom in Jerusalem duobus annis, et faciem regis non vidit.

29. Misit itaque ad Joab ut mitteret eum ad regem; qui noluit vixere ad

eum. Cumque secundo misisset, et ille noluisset venire ad eum,

30. Dixit servis suis: Scitis agrum Joab juxta agrum meum, habentem aestem hordei; ite igitur, et succendite eum igni. Succenderunt ergo servi Absalom septem igni. Et volentes servi Joab, accisis vestibus suis, dixerunt: Succederunt servi Absalom partem agri igni.

31. Surrexitque Joab, et venit ad Absalom in domum ejus, et dixit: Quare succenderunt servi tui septem ignem igni?

32. Et respondit Absalom ad Joab: Misi ad te obsecrans ut venires ad me, et mittere te ad regem, et diceres ei: Quare veni de Gessur? melius mihi erat tibi esse; obsecro ergo ut videam faciem regis; quod si memor est iniquitatis meae, intericiat me.

33. Ingressus itaque Joab ad regem nuntiavit ei omnia; vocatusque est Absalom, et intravit ad regem, et adoravit super faciem terrae coram eo; osculatusque est rex Absalom.

CAPUT XV.

Absalom, conciliato sibi populi favore, adversum patrem conjurat in Hebron, quae pater fugit, paterque cum aere remisit; et inter alios Chusai mittitur, dissipata consilium Achitophel.

1. Igitur post haec fecit sibi Absalom currus et equites, et quinquaginta viros qui praecederent eum.

2. Et mane consurgens Absalom stabat juxta introitum porte, et omnem virum qui habebat negotium suum, et veniret ad regis iudicium vocabat Absalom ad se, et dicebat: De qua civitate es tu? Qui respondens aiebat: Ex una tribu Israel ego sum servus tuus.

3. Respondebatque ei Absalom: Videtur mihi sermones tui boni et iusti; sed non est qui te audiat, constitutus a rege. Dicalatque Absalom:

4. Quis me constituat iudicem super terram, ut ad me veniant omnes qui habent negotium, et iuste iudicem?

5. Sed et cum accederet ad eum homo ut salutarer illum, extendebat manum suam, et apprehendebans osculabatur eum.

6. Faciebaturque hoc omni Israel venienti ad iudicium ut audiret a rege, et sollicitabat corda virorum Israel.

7. Post quadraginta autem annos, dixit Absalom ad regem David: Vadam, et

reddam vota mea quae voti Domino in Hebron.

8. Vovens enim vovit servus tuus, cum esset in Gessur Syria, dicens: Si reduxerit me Dominus in Jerusalem, sacrificabo Domino.

9. Dixitque ei rex David: Vade in pace. Et surrexit, et abiit in Hebron.

10. Misit autem Absalom exploratores in universas tribus Israel, dicens: Statim ut audieritis clangorem buccinae, dicite: Regnavit Absalom in Hebron.

11. Porro cum Absalom servus ducenti viri de Jerusalem vocati, euntis simplici corde et causam penitus ignorantes.

12. Accersivit quoque Absalom Achitophel Gilonitem, consiliarium David, de civitate sua Gilo. Cumque immolare victimas, facta est conjuratio valida, populusque concurrere augebatur cum Absalom.

13. Venit igitur nuntius ad David, dicens: Toto corde universus Israel sequitur Absalom.

14. Et ait David servis suis qui erant cum eo in Jerusalem: Surgite, fugiamus; neque enim erit nobis effugium a facie Absalom. Festinate egredi, ne forte venientes occupet nos et impellat super nos ruinae, et percuciat civitatem in ore gladii.

15. Dixeruntque servi regis ad eum: Omnia quaecumque praeceperit dominus noster rex libenter exsequemur servi tui.

16. Egressus est ergo rex et omnis universa domus ejus pedibus suis; et dereliquit rex decem mulieres concubinas ad custodiam domum.

17. Egressurusque rex et omnis Israel edibus suis stetit procul a domo.

18. Et universi servi ejus ambulabant juxta eum; et legiones Cerethi et Phelethi, et omnes Gethaei, pugnatores validi, secuti viri qui secuti eum fuerant de Geth pedites, praecedebant regem.

19. Dixit autem rex ad Ethai Gethaem: Cur venis nobiscum? Revertere, et habita cum rege, quia peregrinus es et egressus es de loco tuo.

20. Heri venisti, et hodie compelleris nobiscum egredi? Ego autem vadam quod futurus sum; revertere, et reduc tecum fratres tuos, et Dominus faciet tecum misericordiam et veritatem, quia ostendisti gratiam et fidem.

21. Et respondit Ethai regi dicens:

Vivit Dominus, et vivit dominus meus rex! quoniam in quocumque loco fueris, domine mi rex, sive in morte, sive in vita, ibi erit servus tuus.

22. Et ait David Ethai: Veni, et transi. Et transiit Ethai Gethaem, et omnes viri qui cum eo erant, et reliqua multitudo.

23. Omnesque flebant voce magna, et universus populus transibat; rex quoque transgredebatur torrentem Cedron, et cunctus populus incedebat contra viam quae respicit ad desertum.

24. Venit autem et Sadoc sacerdos, et universi levitae cum eo portantes arcam foederis Dei; et deposuerunt arcam Dei. Et ascendit Abiathar domo expleius esset omnis populus qui egressus fuerat de civitate.

25. Et dixit rex ad Sadoc: Reverta arcam Dei in urbem. Si invenero gratiam in oculis Domini, reducet me, et ostendit mihi eum et tabernaculum suum.

26. Si autem dixerit mihi: Non places, presto sum, faciat quod bonum est coram me.

27. Et dixit rex ad Sadoc sacerdotem: O videns, revertere in civitatem in pace; et Achimas filius tuus, et Jonathas filius Abiathar, duo filii vestri, sint vobiscum.

28. Ecce ego abscondam in campestribus deserti donec veniat sermo a vobis indicans mihi.

29. Reportaverunt ergo Sadoc et Abiathar arcam Dei in Jerusalem, et manserunt ibi.

30. Porro David ascendebat clivum Olivaram, scandens et fletus, audis pedibus incedens et aperto capite; sed et omnis populus qui erat cum eo, aperto capite, ascendebat plerum.

31. Nuntiatus est autem David quod et Achitophel esset in conjuratione cum Absalom. Dixitque David: In factum, quasso, Dominus, consilium Achitophel.

32. Cumque ascenderet David summitatem montis in quo adoraturus erat Dominum, ecce occurrit ei Chusai Arachites, scissa veste, et terra pleno capite.

33. Et dixit ei David: Si revereris meum, eris mihi oneri;

34. Si autem in civitatem revertaris, et dixeris Absalom: Servus tuus sum, rex; sicut filius servus patris tui, sic ego servus tuus, dissipabis consilium Achitophel.

35. Habes autem eum Sadoc et

Abiathar sacerdos; et omne verbum quodcumque audieris de domo regis, iudicabis Sadoc et Abiathar sacerdotibus.

30. Sunt autem cum eis duo filii eorum, Achimias filius Sadoc, et Jonathan filius Abiathar; et mittetis per eos ad me omne verbum quod audieritis.

37. Veniente ergo Chusai amico David in civitatem, Absalom quousque ingressus est Jerusalem.

CAPUT XVI.

Sibecharia adfuerat ad detractorem confort David homi Miphiboseth; Semel maledicentem occidit verax. Absalom Jerusalem ingressum, consilio Achitophel ad concubinas patris sui publice ingreditur.

1. Cumque David transisset paululum montis verticem, apparuit ei Iuba, puer Miphiboseth, in occursum ejus, cum duobus asinis, qui onerati erant ducentis panibus et centum alligatis uvae passae et centum massis palatharum et utre vini.

2. Et dixit rex Siba: Quid sibi volunt haec? Responditque Siba: Assini, domesticis regis ad sedant; panes et palathae, ad vescendum pueris tuis; vinum autem, ut bibat si quis defecerit in deserto.

3. Et ait rex: Ubi est filius domini tui? Responditque Siba regi: Romanus in Jerusalem, dicens: Hodie restricta est michi domus Israel regnum patris mei.

4. Et ait rex Siba: Tu sis omnia quae fuerunt Miphiboseth. Dixitque rex: Oro ut inveniam gratiam coram te, domine mi rex.

5. Venit ergo rex David usque Bahrim; et ecce egrediebatur inde vir de cognatione domus Saul, nomine Semel, filius Gera, procedebatque egrediens, et maledicebat.

6. Mittebatque lapides contra David et contra universos servos regis David. Omnis autem populus et universi bellatores a dextro et a sinistro lateris regis incedebant.

7. Ita autem loquebatur Semel cum malediceret regi: Egredere, egredere, vir sanguinum et vir Belial!

8. Reddidit tibi Dominus universum sanguinem domus Saul, quoniam invasisti regnum pro eo, et dedit Dominus

regnum in manu Absalom filii tui; et ecce premitur te mala tua, quoniam vir sanguinum es.

9. Dixit autem Abisai, filius Sarvia, regi: Quare maledicit canis hic mortuum meo regi? Vadam, et amputabo caput eius.

10. Et ait rex: Quid mihi et vobis est, filii Sarviae? Dimittite eum ut maledicat; Dominus enim praecipit ei ut malediceret David; et quis est qui ausus dicit quare sic fecerit?

11. Et ait rex Abisai et universis servis suis: Ecce filius meus, qui ingressus est de utero meo, quaerit animam meam; quanto magis nunc filius Jemini! Dimittite eum ut maledicat juxta praecipitum Domini.

12. Si forte respiciat Dominus afflictionem meam, et reddat michi Domina bonum pro maledictione hac hodierna.

13. Ambulabat itaque David et socii ejus per viam cum eo; Semel autem per iugum montis est latero contra illum gradiebatur, maledicens, et mittens lapides adversum eum, terramque spargens.

14. Venit itaque rex et universus populus cum eo lassus; et refocillati sunt ibi.

15. Absalom autem et omnis populus ejus ingressi sunt Jerusalem, sed et Achitophel cum eo.

16. Cum autem venisset Chusai Arachites, amicus David, ad Absalom, locutus est ad eum: Salve, rex! salve, rex!

17. Ad quem Absalom: Hae est, inquit, gratia tua ad ancium tuum? Quare non ivisti cum amico tuo?

18. Responditque Chusai ad Absalom: Nequaquam, quia illius ero quem elegit Dominus et omnis hic populus et universus Israel, et cum eo manebo.

19. Sed, ut et hoc infiram, cui ergo serviturus sum? nonne filio regi? Sicut parui patri tuo, ita parabo et tibi.

20. Dixit autem Absalom ad Achitophel: Inite consilium quid agere debeamus.

21. Et ait Achitophel ad Absalom: Ingredere ad concubinas patris tui quas dimisit ad custodiendam domum, ut cum audierit omnis Israel quod fovearis patrem tuum, roborentur tecum manus eorum.

22. Et tenderunt ergo Absalom taber-

¹ III. Reg. 2. 8.
² Reg. 19. 71.

naclum in solario; Ingressusque est ad concubinas patris sui coram universo Israel.

23. Consilium autem Achitophel quod dabit in diebus illis, quasi si quis consuleret Deum sic erat omne consilium Achitophel et cum esset cum David, et cum esset cum Absalom.

CAPUT XVII.

Chusai dissipat consilium Achitopheli, de ebruidendo statim Davide, siquae per amicos indicat Davidi, qui consilio Chusai transit Jordanem, quare se suspensit Achitophel; tres autem David manus afferunt, ne ejus populus necessariis egeat deficiat.

1. Dixit ergo Achitophel ad Absalom: Eligam michi duodecim millia virorum, et consurgens persequar David hac nocte.

2. Et irruens super eum, quippe qui lassus est et solutus manibus, percussit eum; cumque fugerit omnis populus qui cum eo est, percussit regem desolatum.

3. Et reducam universum populum quomodo unus homo reverti solet, unum enim virum tu quaeris; et omnis populus erit in pace.

4. Placuitque sermo ejus Absalom et cunctis majoribus nato Israel.

5. Ait autem Absalom: Vocate Chusai Arachiton, et audiamus quid etiam ipse dicat.

6. Cumque venisset Chusai ad Absalom, ait Absalom ad eum: Hujuscemodi sermonem locutus est Achitophel; facere debemus an non? Quod des consilium?

7. Et dixit Chusai ad Absalom: Non est bonum consilium quod dedit Achitophel hac vice.

8. Et rursum intulit Chusai: Tu nosti patrem tuum et viros qui cum eo sunt esse fortissimos et animo animos, veluti si ura, raptis catalis, in saltu severt; sed et pater tuus vir bellator est, nec morabitur cum populo.

9. Forsitan nunc latitat in foveis, aut in uno quo volaverit loco; et cum ceciderit unus quilibet in principio, audiet quicumque audierit, et dicit: Facta est plaza in populo qui sequebatur Absalom;

10. Et fortissimus quisque, cujus cor est quasi leonis, pavore solvetur; scit enim omnis populus Israel fortem esse patrem tuum et robustos omnes qui cum eo sunt.

11. Sed hoc mihi videtur rectum esse

consilium: Congregetur ad te universus Israel, a Dan usque Bersabee, quasi arena innumerabilis; et tu eris in medio eorum;

12. Et irruens super eum in quocumque loco inventus fuerit, et operietur eum scilicet cadens solus super terram, et non relinquemus de viris qui cum eo sunt ne unum quidem.

13. Quod si urbem aliquam fuerit ingressus, circumdabit omnis Israel civitates illi fuimus, et trabemus eam in torrentem, ut non reperiat ne calculus quidem ex ea.

14. Dixitque Absalom et omnes viri Israel: Melius est consilium Chusai Arachite consilio Achitophel. Domini autem nutu dissipatum est consilium Achitophel usque, ut induceret Dominus super Absalom malum.

15. Et ait Chusai Sadoc et Abiathar sacerdotibus: Hoc et hoc modo consilium dedit Achitophel et senioribus Israel, et ego tale et tale dedi consilium.

16. Nunc ergo mitite cito, et nuntiate David, dicentes: Ne morris necesse hac in campestris deserti, sed absque dilatione transgredere, ne forte absorbeat rex et omnis populus qui cum eo est.

17. Jonathan autem et Achimaeas stabant juxta fontem Rogel. Abis ancilla, et nuntia vit est, et illi profecti sunt ut referrent ad regem David nuntium; non enim poterant videri, aut introire civitatem.

18. Vitidit autem eos quidam puer, et indicavit Absalom. Illi vero concito gradum ingressi sunt domum ejusdem viri in Bahurim, qui habebat puteum in vestibulo suo, et descendenter in eum.

19. Tullit autem mulier et expandit velamen super os putei, quasi siccae piscinae; et sic latuit res.

20. Cumque venissent servi Absalom in domum, ad mulierem dixit: Ubi est Achimaeas, et Jonathan? Et respondit eis mulier: Transierunt festinanter, gustata paululum aqua. At hi qui quaerebant, cum non reperissent, reversi sunt in Jerusalem.

21. Cumque abissent, ascenderunt illi de puteo, et pergentes nuntiaverunt regi David, et dixit: Surgite, et transite cito fluvium, quoniam hujuscemodi dedit consilium contra vos Achitophel, et in Jerusalem.

22. Surrexit ergo David et omnis po-

¹ Iac. 19. 27.

pulus qui cum eo erat, et transierunt Jordanem donec diluisset; et non unus quidem residuus fuit qui non transisset fluvium.

23. Porro Achitophel videns quod non fuisset factum consilium suum, stravit dominum suum, surrexitque et abiit in domum suam et in civitatem suam; et disposita domo sua, suspendio interit; et sepultus est in sepulcro patris sui.

24. David autem venit in Castra; et Absalom transivit Jordanem, ipse et omnes viri Israel cum eo.

25. Amassur vero constituit Absalom pro Joab super exercitum. Amasa autem erat filius viri qui vocabatur Jehu de Jeraeli, qui ingressus est ad Abigail, filiam Naas, sororem Sarvia, quae fuit mater Joab.

26. Et castrametatus est Israel cum Absalom in terra Galaad.

27. Cumque venisset David in Castra, Sobh filius Naas de Rabboth Biliorum Ammon, et Machir filius Ammihel de Lodabar, et Berzellai Galaadites de Rogila.

28. Obtulerunt ei stratoria et tapetia, et vasa scitilla, fermentum et hordeum, et farinae et polentam, et fabam, et esum, et frimum cicor.

29. Et mel, et butyrum, oves et pingues vitulos; dederuntque David et populo qui cum eo erat ad vescendum, suspecti enim sunt populum fame et siti fatigari in deserto.

CAPUT XXIII.

Absalom victus praelio, et de quenda pendens ab Joab transfugit; quod audens David amare eum Bevit.

1. Igitur considerato David populo suo, constituit super eos tribunos et centuriones;

2. Et dedit populi tertiam partem sub manu Joab, et tertiam partem sub manu Absal, filii Sarviae, fratris Joab, et tertiam partem sub manu Eliaf qui erat de Geth. Dixitque rex ad populum: Egre diat et ego vobiscum.

3. Et respondit populus: Non exibis; sive enim fugerimus, non magnoere ad eos de nobis pertinet; sive media pars occiderit e nobis, non satis curabunt, quis tu unus pro decem millibus computaris. Melius est igitur ut sis nobis in urbe praesidio.

4. Ad quos rex ait: Quod vobis videtur rectum hoc faciam. Stetit ergo rex iuxta portam; egrediebaturque populus per turmas suas, centeni et milleni.

5. Et praecipit rex Joab, et Abisal, et Ethai, dicens: Servate mihi puerum Absalom. Et omnis populus audiebat precipientem regem cunctis principibus pro Absalom.

6. Itaque egressus est populus in castrum contra Israel, et factum est praelium in saltu Ephraim.

7. Et cecidit ibi populus Israel, ab exercitu David, factaque est plaga magna in die illa viginti millium.

8. Fuit autem ibi praelium dispersum super faciem omnis terrae, et multo plures erant quos salus consumperat de populo quam hi quos voraverat gladius in die illa.

9. Accidit autem ut occurreret Absalom servis David, sedens mulo; cumque ingressus fuisset mulier sub condensam quercum et magnam, adhaesit caput ejus quercui, et illo suspensus inter caelum et terram, mulus cui incederet pertransiit.

10. Vidit autem hoc quispiam, et nuntiavit Joab, dicens: Vidi Absalom pendere de quercu.

11. Et ait Joab viro qui nuntiaverat ei: Si vidisti, quare non confodisti cum terra? et ego dedissem tibi decem argenti siclos et unum balteum.

12. Qui dixit ad Joab: Si appenderis in manibus meis mille argenteos, nequaquam mitterem manum meam in filium regis; audientibus enim nobis praecipit rex tibi et Absal et Ethai, dicens: Custodite mihi puerum Absalom.

13. Sed et si fecissem contra animam meam audacter, nequaquam hoc regem latere potuissem, et tu stares ex adverso.

14. Et ait Joab: Non sicut tu vis, sed aggredier eum curam te. Tulit ergo tres lanceas in manu sua, et incidit eas in corde Absalom; cumque adhuc palpita ret haerens in quercu,

15. Cucurrerunt decem juvenes armigero Joab, et percussiones interfecerunt eum.

16. Cecidit autem Joab buccina, et retinuit populum ne persequeretur fugientem Israel, volens parcere multitudini.

17. Et tulerunt Absalom, et propecurant eum in saltu in foveam grandem, et comportaverunt super eum acervum

lapidum magnum nimis. Omnia autem Israel fugit in tabernacula sua.

18. Porro Absalom erexerat sibi, cum adhuc viveret, titulum qui est in valle Bechi; dixerat enim: Non habeo filium, et hoc erit monumentum nominis mei. Vocavitque titulum nomine suo, et appellatur Manus Absalom usque ad hanc diem.

19. Achimaas autem, filius Sadoc, ait: Curram contra Chusi, et factum est iudicium fecerit et Dominus de non inimicorum ejus.

20. Ad quem Joab dixit: Non eris nuntius in hac die, sed nuntiabis in alia; hodie nolo te nuntiare, filius enim regis est mortuus.

21. Et ait Joab Chusi: Vade, et nuntia regi quae vidisti. Adoravit Chusi Joab, et cucurrit.

22. Rursus autem Achimaas, filius Sadoc, dixit ad Joab: Quid impediti sit etiam ego curram post Chusi? Dixitque ei Joab: Quid vis currere, fili mi? non eris boni nuntii bajulus.

23. Qui respondit: Quid enim si currerero? Et ait ei: Curro. Currens ergo Achimaas per viam campidii transivit Chusi.

24. David autem sedebat inter duas portas. Speculator vero, qui erat in fastigio porte super murum, elevans oculos, vidit hominem currentem solum:

25. Et exclamans indicavit regi; dixitque rex: Si solus est, bonus est nuntius in ore ejus. Propeurante autem illo et accedente populo,

26. Vidit speculator hominem altorum currentem; et, vociferans in calamine, ait: Apparet mihi alter homo currentes solus. Dixitque rex: Et iste bonus est nuntius.

27. Speculator autem: Contempler, ait, cursum prioris quasi cursum Achimaas, filii Sadoc. Et ait rex: Vir bonus est, et nuntium portans bonum venit.

28. Clamans autem Achimaas, dixit ad regem: Salve, rex! Et adorans regem, curram eo pronus in terram, ait: Benedictus Dominus Deus tuus, qui conclusit bonities qui loventur manus suas contra domitium meum regem!

29. Et ait rex: Estae pax puero Absalom? Dixitque Achimaas: Vidi tumultum magnum cum mitteret Joab servus tuus, o rex, me servum tuum; nescio aliud.

30. Ad quem rex: Transi, ait, et sta

hic. Cumque ille transisset et staret, 31. Apparuit Chusi, et veniens ait: Bonum apperto nuntium, domino mi rex; judicavit enim pro te Dominus hodie de manu omnium qui surrexerunt contra te.

32. Dixit autem rex ad Chusi: Etnae pax puero Absalom? Cui respondens Chusi: Fiant, inquit, sicut puer inimici domini mei regis, et universi qui consurgunt adversus eum in malum!

33. Contristatus itaque rex ascendit consilium porte, et flevit. Et sic loquebatur vadens: Fili mi Absalom! Absalom fili mi! Quis mihi tribuit ut ego moriar pro te, Absalom fili mi! fili mi Absalom!

CAPUT XIX.

David Joab velle commotus cessat plangere Absalom, et suos conspiratores sibi reconciliat, et a viris Juda in Jerusalem reducit, ac Semet veniam precanti ignoscit, et Miphiboseth recipit, Jebes et agros cum Siba dividit; valetic ipsi Berzellai retinens secum Clamaam; Israel autem cum Juda pro Davide acriter contendit.

1. Nuntiatum est autem Joab quod rex foret et lugeret filium suum.

2. Et versa est victoria in luctum in die illa omni populo; audivit enim populus in die illa dici: Dolet rex super filio suo.

3. Et declinavit populus in die illa ingredi civitatem, quomodo declinavit soliet populus versus et fugiens de praelio.

4. Porro rex operuit caput suum, et clamabat voce magna: Fili mi Absalom! Absalom fili mi, fili mi!

5. Ingressus ergo Joab ad regem in domum dixit: Confudisti hodie vultus omnium servorum tuorum, qui salvam fecerunt animam tuam, et animam filiorum tuorum et filiarum tuarum, et animam uxorem tuarum, et animam concubinarum tuarum.

6. Diligis odientes te, et odio habes diligentes te; et ostendisti hodie quomodo non curas de ducibus tuis et de servis tuis; et vere cognovi modo quia si Absalom viveret et omnes nos occubuissemus, tunc placeret tibi.

7. Nunc igitur surge, et procede, et alloquens satisfacis servis tuis; juro enim

1 Inf. 14.

ibi per Dominum, quod, si non exior, ne unus quidem remaneat: sit tecum nocte hac, et pejus erit hoc tibi quam omnia mala quae venerunt super te ab adolescentia tua usque in praesens.

8. Surrexit ergo rex, et sedit in porta; et omni populo nuntiatum est quod rex sederet in porta, venisset universa multitudo coram rege. Venit autem fugit in tabernacula sua.

9. Omnis quoque populus certabat in cunctis tribubus Israel, dicens: Rex liberavit nos de manu inimicorum nostrorum; ipse salvavit nos de manu Philistinorum; et nunc fugit de porta proper Absalom.

10. Absalom autem, quem unicum super nos, mortuus est in bello; usque quoque aileitis, et non reducitis regem?

11. Rex vero David misit ad Sadoc et Abiathar sacerdotes, dicens: Loquimini ad majores natu Juda, dicentes: Cur venitis novissimam ad reducendum regem in domum suam? Sermo autem omnis Israel pervenerat ad regem in domo ejus.

12. Fratres mei vos, os meum et caro mea vos; quare novissimam reducitis regem?

13. Et Amasa dixit: Nonne os meum et caro mea est? Hanc faciat mihi Deus et haec addat si non magister militiae fuerit coram me omni tempore pro Joab.

14. Et inclinavit cor omnium virorum Juda quasi viri unius, miseruntque ad regem dicentes: Revertente tu, et omnes servi tui.

15. Et reversus est rex, et venit usque ad Jordanem; et omnis Juda venit usque in Galtalam ut occurreret regi et traderet eum Jordanem.

16. Festinavit autem Semei, filius Gera filii Jenini de Bahurim, et descendit cum viris Juda in occursum regis David.

17. Cum mille viets de Benjamin; et Siba, puer de domo Saul, et quicumque ibi ejus ac viginti servi erant cum eo; et irumpentes Jordanem ante regem, et 18. Transierunt vada ut traderent domum regis et facerent juxta jussu-
nem ejus. Semei autem, filius Gera, prostratus coram rege, cum jam transisset Jordanem.

19. Dixit ad eum: Ne reptes mihi,

¹ III Reg. 2, 8.

domine mi, iniquitatem, neque memineris injuriarum servii tui in die qua egressus es, domine mi rex, de Jerusaleme, neque ponas, rex, in corde tuo.

20. Agnosco enim servus tuus peccatum meum, et idcirco hodie primam veni de omni domo Joseph, descendique in occursum domini mei regis.

21. Respondens vero Abissai, filius Sarviae, dixit: Numquid pro his verbis non occidit Semei, quia maledixit christo Domini?

22. Et ait David: Quid mihi et vobis, filii Sarviae? Cur efficiamini mihi hodie in istan? Ergone hodie interdicere vir in Israel? An ignoras hodie me factum regem super Israel?

23. Et ait rex Semei: Non morieris, Juvavique ei.

24. Miphiboseth quoque, filius Saul, descendit in occursum regis, illo die pedibus et intans barba; vestesque suas non lavavit a die qua egressus fuerat rex usque ad diem reversionis ejus in pace.

25. Cumque Jerusalem occurrisset regi, dixit ei rex: Quare non venisti mecum, Miphiboseth?

26. Et respondens ait: Domine mi rex, servus meus contempserit me; idcirco et ego famulus tuus et sterneret mihi asinum, et ascendens abrum cum rege, claudus enim sum servus tuus;

27. Insuper et accusavit me servum tuum ad te dominum meum regem. Tu autem, domine mi rex, sicut angelus Dei es, fac quod placitum est tibi.

28. Neque enim fuit domus patris mei, nisi morti obnoxia domino meo regi; tu autem posuisti me servum tuum inter convivas mensae tuae; quid ergo habeo iuste querelas? aut quid possum ultra vociferari ad regem?

29. Ait ergo ei rex: Quid ultra loqueris? fluxum est quod locutus sum tui et Siba, dividite possessiones.

30. Responditque Miphiboseth regi: Etiam cuncta accipiat, postquam reversus est dominus meus rex pacifice in domum suam.

31. Bezellai quoque Galaadites, descendens de Rogelim, tradidit regem Jordanem, paratus etiam ultra fluvium prosequi eum.

32. Erat autem Bezellai Galaadites

¹ Sup. 10, 3.

² Sup. 17, 28. III Reg. 2, 7.

senex valde, id est octogenarius; et ipse prohibuit alimenta regi cum moraturus in castris, fuit quippe vir dives nimis.

33. Dixit itaque rex ad Bezellai: Veni mecum, ut respicias securus mecum in Jerusalem.

34. Et ait Bezellai ad regem: Quot sunt dies annorum vitae meae ut ascendam cum rege in Jerusalem?

35. Octogenarius sum hodie. Numquid videntur sensus mei ad discernendum suave aut amarum? aut delectare potest servum tuum cibis et potus? vel audire possum ultra vocem cantuum alicuius cantatricum? Quare servus tuus sit oneri domino meo regi?

36. Paululum procedam famulus tuus ab Jordane tecum. Non indigeo hac vicissitudine;

37. Sed obsecro ut revertat servus tuus, et moriar in civitate mea, et sepeliar juxta sepulcrum patris mei et matris meae. Est autem servus tuus Chamaam; ipse vadat tecum, domine mi rex, et fac ei quidquid tibi bonum videatur.

38. Dixit itaque ei rex: Mecum transiet Chamaam, et ego faciam ei quidquid tibi placebit, et omne quod petieris a me impetrabis.

39. Cumque transisset universus populus et rex Jordanem, osculatus est rex Bezellai et benedixit ei; et ille reversus est in locum suum.

40. Transiit ergo rex in Galtalam, et Chamaam cum eo. Omnis autem populus Juda traduxerat regem, et media tantum pars adfuerat de populo Israel.

41. Itaque omnes viri Israel concurrentes ad regem disserunt ei: Quare te furati sunt fratres nostri viri Juda, et traduxerunt regem et domum ejus Jordanem omnesque viros David cum eo?

42. Et respondit omnis vir Juda ad viros Israel: Quia mihi propior est rex. Cur irascitur super hac re? Numquid comedimus aliquem ex rege, aut munera nobis data sunt?

43. Et respondit vir Israel ad viros Juda, et ait: Docem partibus major ego sum apud regem, magisterque ad me pertinet David quam ad te; cur fecisti mihi injuriam; et non mihi nuntiatum est prius ut reducerem regem meum? Durus autem responderunt viri Juda viros Israel.

Joab cum fratre Abissai persequens Sebaem, filium Bochi, moventem contra David seditionem in Israel. Amasem in via occidit; tandemque ab obsequio Abela, misso Sebaem per marem capite, discedit.

1. Accidit quoque ut ibi esset vir Belial, nomine Seba, filius Bochi, vir Jemineus; et coccinab bucina, et ait: Non est nobis pars in David, neque hereditas in filio Isai; revertente in tabernacula tua, Israel.

2. Et separatus est omnis Israel a David, secutusque est Abela, filium Bochi; viri autem Juda adhererunt regi suo a Jordane usque Jerusalem.

3. Cumque venisset rex in domum suam in Jerusalem, tulit decem mulierum concubinas suas deliquerat ad custodiendam domum, et tradidit eas in custodiam, alimenta eis praebens; et non est ingressus ad eas, sed erat clausus usque in diem mortis suae, in viduitate viventes.

4. Dixit autem rex Amasa: Convoca mihi omnes viros Juda in diem tertium, et tu adesto praesens.

5. Abiit ergo Amasa ut convocaret Judam; et mortuus est extra placitum domum ei constituta rex.

6. Ait autem David ad Abissai: Nunc magis afflictorus est nos Seba, filius Bochi, quam Absalom; tolle igitur servos domini tui, et persequere eum, ne forte inveniat civitates munitas, et effugiat nos.

7. Egressi sunt ergo cum eo viri Joab, Corethi quoque et Phlethi; et omnes robusti extierunt de Jerusalem ad persequendum Sebam, filium Bochi.

8. Cumque illi essent juxta lapidem grandem, qui est in Gabaon, Amasa veniens occurrit eis. Porro Joab vestitus erat tunica armata ad mensuram habitus sui, et dumper accinctus gladio, dependente usque ad fias in vagina, qui fabricatus levi mota egredi poterat et percutere.

9. Dixit itaque Joab ad Amasam: Salve, mi frater! Et tenuit manum dexteram mentum Amasae, quasi oculum cum.

10. Porro Amasa non observavit gladium quem habebat Joab, qui percussit eum in hanc, et effudit intestinas

¹ III Reg. 2, 5.

12. Posuit tenebras in circuitu suo latibulum, cribraus aquas de nubibus caelorum.
13. Prae fulgore in conspectu ejus succensit sunt carbones ignis.
14. Tonabit de caelo Dominus, et Excelsus dabit vocem suam.
15. Misit sagittas, et dissipavit eos; fulgur, et consumpsit eos.
16. Et apparuerunt effusiones maris, et revelata sunt fundamenta orbis, ab interceptione Domini, ab inspiratione spiritus furoris ejus.
17. Misit de excelsis, et assumpsit me, et extraxit me de aquis multa.
18. Liberavit me ab inimico meo potentissimo et ab his qui oderant me, quoniam robustiores meo erant.
19. Praevitit me in die afflictionis mea, et factus est Dominus firmamentum meum.
20. Et eduxit me in latitudinem; liberavit me, quia complacui ei.
21. Retribuit mihi Dominus secundum justitiam meam, et secundum munditiam manuum mearum reddidit mihi.
22. Quia custodivi vias Domini et non egi impie a Deo meo;
23. Omnia enim judicia ejus in conspectu meo, et precepta ejus non amovi a me.
24. Et ero perfectus cum eo, et custodiam me ab iniquitate mea;
25. Et restituet mihi Dominus secundum justitiam meam et secundum munditiam manuum mearum, in conspectu oculorum sanctorum.
26. Cum sancto sanctus eris, et cum robusto perfectus;
27. Cum electo electus eris, et cum perverso perversiter;
28. Et populum pauperem salvum facies, oculisque tuis excelsis humiliabis.
29. Quia tu lucerna mea, Domine; et tu, Domine, illuminabis tenebras meas.
30. In te enim curram accinctus; in Deo meo transibam murum.
31. Deus, immediate via ejus; eloquium Domini igne examitatum; scutum est oculum sperantium in se.
32. Quis est Deus praeter Dominum? et quis fortis praeter Deum nostrum?
33. Deus qui accinxit me fortitudine, et complanavit perfectam viam meam;

¹ Ps. 143, 1.
² Ps. 17, 42.

34. Corquans pedes meos cervis, et super excelsa mea stans; et me;
35. ¹ Docens manus meas ad praellum, et comensus quasi arcum aeream brachia mea.
36. Dedisti mihi clypeum salutis tuae, et mansuetudo tua multiplicavit me.
37. Dilatabis gressus meos subtus me, et non deficient talli mei.
38. Persequer inimicos meos, et conteram; et non converterat doctus consummam eos.
39. Consumam eos et confringam, ut non consurgant; cadent sub pedibus meis.
40. Accinxisti me fortitudine ad praellum; incurvasi resistentes mihi subtus me.
41. Inimicos meos dedisti mihi dorsum, odientes me, et disperdam eos.
42. Clamabant, et non erit qui salvet; ad Dominum, et non exaudiet eos.
43. Delubo eos ut pulverem terras; quasi luteum platearum comminans eis atque confringam.
44. Salvabis me a contradictionibus populi mei; custodies me in caput gentium; populus quem ignoro servavit mihi.
45. Filii alieni resistent mihi; soditas acria obediet mihi.
46. Filii alieni deflexerunt, et contraherunt in angustis suis.
47. Vivit Dominus! et benedictus Deus meus! et exaltabitur Deus fortis salutis meae.
48. Deus qui dabit vindictam mihi, et dejiciat populum sub me.
49. Qui educis me ab inimicis meis, et a resistentibus mihi elevas me; a viro loquax liberabis me.
50. ² Propterea confitebor tibi, Domine, in gentibus, et nomini tuo cantabo;
51. Magnificans salutes regis sui, et faciens misericordiam christo suo David et semini ejus in sempiternum.

CAPUT XXIII.

Verba novissima David, et catalogus virtutum ipsius illastrium.

1. Haec autem sunt verba David novissima: Dixit David filius Isai; dixit vir

³ Rom. 15, 9.

- cui constitutum est de christo Dei Jacob, egregius palat Israel:
2. Spiritus Domini locutus est per me, et sermo ejus per loquax meam.
3. Dixit Deus Israel mihi, locutus est Fortis Israel: Dominator hominum, justus dominator in timore Dei.
4. Sicut lux aurora, oriente sole, mane absque nubibus rutilat, et sicut pluvius germinat herba de terra.
5. Nec tanta est domus mea apud Deum et pactum istorum inter mecum firmum in omnibus atque manitum. Cuncta enim salus mea, et omnia voluntas; nec est quidquam ex ea quod non germinat.
6. Pravaritatores autem quasi spinae evellentur universi, quae non tolluntur manibus;
7. Et si quis tangere voluerit eas, armabitur ferro et ligno lanceato, igneque succense comburentur usque ad nihilum.
8. ¹ Haec nomina fortium David: Sedens in cathedra sapientissimus princeps inter tres, ipse est quasi tenerimus ligni vermiculus, qui octingentes interfecit impetu uno.
9. Post hunc Eleazar, filius patris ejus, Aholites, inter tres fortes qui erant cum David quando exprobraverunt Philisthim, et congregati sunt illic in praellum.
10. Cumque ascendissent viri Israel, ipse stetit, et percussit Philisthaeos donec deiecerit manus ejus et obrigeseret cum gladio; fecitque Dominus salutem magnam in die illa, et populus qui fuerat reversus est ad castrorum spolia detrahenda.
11. Et post hunc Semma, filius Ager, de Anari. Et congregati sunt Philisthim in statione, erat quippe ibi ager lente plenus, cumque fugisset populus a facie Philisthim.
12. Stetit ille in medio agri, et tuitus est eum, percussitque Philisthaeos; et fecit Dominus salutem magnam.
13. Hoc non et ante descenderant tres qui erant principes inter triginta, et venerant tempore novissis ad David in speluncam Odollam; castra autem Philistinorum erant posita in valle Gigantum.
14. Et David erat in praesidio; porro statio Philistinorum tunc erat in Bethlehém.
15. Desideravit ergo David, et ait: O si quis mihi daret potum aquae de cisterna quae est in Bethlehém juxta portam!
16. Irruperunt ergo tres fortes castra Philistinorum, et haurerunt aquam de cisterna Bethlehém, quae erat juxta portam, et attulerunt ad David. At ille noluit bibere, sed libavit cum Domino.
17. Dicens: Propitius sit mihi Dominus ne faciam hoc! non sanguinem hominum istorum qui profecti sunt et animarum periculum bibam! Noluit ergo bibere. Haec fecerunt tres robustissimi.
18. Abisai quoque, frater Joab, filius Sarviae, princeps erat de tribus. Ipse est qui levavit hastam suam contra trecentos, quos interfecit. Nominatus in tribus.
19. Et inter tres nobilior, eratque eorum princeps; sed usque ad tres primos non pervenerat.
20. Et Banaias, filius Joladae, viri fortissimi, magnorum operum, de Cabseel. Ipse percussit duos Ieones Moab, et ipse descendit et percussit Ieonen in media cisterna in diebus nivis.
21. Ipse quoque interfecit virum aegyptium, virum dignum spectaculo, habentem in manu hastam; itaque cum descendisset ad eum in virga, vi extorsit hastam de manu Aegyptii, et interfecit eum hasta sua.
22. Haec fecit Banaias, filius Joladae.
23. Et ipse nominatus inter tres robustos, qui erant inter triginta nobiliores; verumtamen usque ad tres non pervenerat. Fecitque eum sibi David auricularium a secreto.
24. Asael, frater Joab, inter triginta; Elehanan, filius patris ejus, de Bethlehém;
25. Semma de Harodi; Elia de Harodi;
26. Heles de Phialti; Hira, filius Aecce, de Thocca;
27. Abiezer de Anathoth; Mobaonnai de Husani;
28. Selmon Aholites; Mahrsai Netophathites;
29. Heled, filius Baana, et ipse Netophathites; Hthai, filius Ribai, de Gabaath filiorum Benjamin;
30. Banaia Pharithionites; Hoddai de torrente Gaas;
31. Abisalon Arbatites; Azmaveth de Beroni;

¹ Jer. 11, 10.

32. Elisah de Salaboni, filii Jassen, Jonathan;
 33. Semma de Orori; Aiam, filius Sarar, Arorites;
 34. Eliphelet, filius Aasab filii Machati; Elam, filius Achtophel, Gelonites;
 35. Hesrai de Carmelo; Pharaï de Arbi;
 36. Igal, filius Nathan, de Soba; Bonni de Gadi;
 37. Seloc de Ammoni; Naharai Berolithes, armiger Joab filii Sarvies;
 38. Ira Jethrites; Gareb et Ipse Jethrites;
 39. Urias Hethens. Omnes triginta septem.

CAPUT XXIV.

David ob numeratam populem a Gad propheta correptus ex tribus flagellis obliatis postea triduanam elegit, qua in populam servante, ac septuaginta militibus interemptis, orat David Dominum, et a Gad propheta admonitus, in area Areana, dato prelo, altare erigit, cessatque postea.

1. Et addidit furor Domini irasci contra Israel; commovitque David in eis dicentem: Vade, numeras Israel et Judam.
 2. Dixitque rex ad Joab, principem exercitus sui: Perambula omnes tribus Israel a Dan usque Bersabee, et numerate populum ut sciam numerum ejus.
 3. Dixitque Joab regi: Adaugeat Dominus Deus tuus ad populum tuum quantum nunc est, heramque contempnit in conspectu domini mei regis! sed quid sibi dominus meus rex vult in re hujusmodi?
 4. Obtinuit autem sermo regis verba Joab et principum exercitus; egressusque est Joab et principes militum a facie regis ut numerasset populum Israel.
 5. Cumque pertransissent Jordanem, venerunt in Aror ad dexteram urbis quae est in valle Gad.
 6. Et per Jazer transierunt in Galaad, et in terram inferiorem Hods, et venerunt in Dan silivestria. Circumcinctusque juxta Sidonem,
 7. Transierunt prope montem Tyri, et omnem terram Hevel et Chauanei, veneruntque ad meridiem Jada in Bersabee;

* I Par. 21, 1.

8. Et, illustrata universa terra, affuerunt post novem menses et viginti dies in Jerusalem.

9. Dedit ergo Joab numerum descriptionis populi regi, et inventa sunt de Israel octingenta milia virorum fortium qui educerent gladium, et de Juda quingenta milia pugnatorum.

10. Percussit autem cor David eum, postquam numeratus est populus; et dixit David ad Dominum: Peccavi valde in hoc facto; sed precor, Domine, ut transferas iniquitatem serri tui, quia stulte ego nimis.

11. Surrexit itaque David mane, et sermo Domini factus est ad Gad, prophetam et videntem David, dicens:

12. Vade, et loquere ad David: Haec dicit Dominus: Trium tibi dator optio, elige tuam quod volueris ex his ut faciam tibi.

13. Cumque venisset Gad ad David, nuntiavit ei dicens: Aut septem annis veniet tibi fames in terra tua, aut tribus mensibus folies adversarios tuos et illi te persequantur, aut certo tribus diebus erit pestilentia in terra tua. Nunc ergo delibera, et vide quem respondeam ei qui me misit sermonem.

14. Dixit autem David ad Gad: Coarctor nimis! sed melius est ut incidam in manus Domini (multae enim misericordiae ejus sunt), quam in manus hominum.

15. Immisitque Dominus pestilentiam in Israel de mane usque ad tempus constitutum, et mortui sunt ex populo, a Dan usque ad Bersabee, septuaginta milia virorum.

16. Cumque extendisset manum suam angelus Domini super Jerusalem ut disperderet eam, misertus est Dominus super afflictione, et ait angelus percussit populum: Sufficit; nunc contine manum tuam. Erat autem angelus Domini juxta aream Areana Jebusei.

17. Dixitque David ad Dominum cum vidisset angelum cedentem populum: Ego sum qui peccavi, ego inique egi; isti, qui oves sunt, quid fecerunt? Vertatur, obscuro, manus tua contra me et contra domum patris mei!

18. Venit autem Gad ad David in die illa, et dixit ei: Ascende, et constitue altare Domino in area Areana Jebusei.

19. Et ascendit David juxta sermo-

* I Par. 21, 13. Das. 13, 23.

nem Gad, quem proceperat ei Dominus.
 20. Conspiciensque Areana animadvertit regem et servos ejus transire ad se;

21. Et egressus adoravit regem pronus vultu in terram, et ait: Quid causae est ut veniat dominus meus rex ad servum suum? Cui David ait: Ut emam a te aream, et aedificem altare Domino, et cesset interfectio quae grassatur in populo.

22. Et ait Areana ad David: Accipiat, et offerat dominus meus rex sicut placet ei. Habes oves in holocaustum, et

plausurum et juga boum in usum lignorum.

23. Omnia dedit Areana rex regi; dixitque Areana ad regem: Dominus Deus tuus suscipiat votum tuum!

24. Cui respondens rex ait: Nequaquam ut vis; sed etiam pretio a te, et non offeram Domino Deo meo holocausta gratuita. Emit ergo David aream, et boves argenti sicli quinquaginta.

25. Et aedificavit ibi David altare Domino, et obtulit holocausta et pacifica. Et propitius est Dominus terrae, et cohibita est plaga ab Israel.

LIBER TERTIUS REGUM

SECUNDUM HEBRÆOS PRIMUS MALACHIM.

CAPUT I.

David senio confectum puella Abisag calefacit, casta manus: Adonia vero regnum occupante, Bethsabee directa coasilo Naveocante, Bethsabee directa coasilo Naveocante, Bethsabee directa coasilo Naveocante, Bethsabee directa coasilo Naveocante; in regem; quo audito, fugit Adonia.

1. Et rex David senuerat, habebatque aetatis plurimos dies; cumque operiretur vestibus, non calefiebat.

2. Dixerunt ergo ei servi sui: Quae manus domine nostro regi adolescentulam virginem, et stet coram rege, et alleviat eum, dormiatque in sinu suo, et alleviat dominum nostrum regem.

3. Quaesierunt igitur adolescentulam speciosam in omnibus finibus Israel, et invenerunt Abisag Sunamitidem, et adduxerunt ad regem.

4. Erat autem puella pulchra nimis, dormiebatque cum rege, et ministrabat ei; rex vero non cognovit eam.

5. Adonia autem, filius Haggith, elebatur dicens: Ego regnabo. Fecitque sibi cursum et equites, et quinquaginta viros qui currerunt ante eum.

6. Nec corripuit eum pater suus ali-

quando, dicens: Quare hoc fecisti? Erat autem et ipse pulcher valde, secundus natus post Absalom.

7. Et sermo ei cum Joab, filio Sarvies, et cum Abiathar sacerdote, qui adjuvabant partes Adoniae.

8. Sadoe vero sacerdos, et Baanias, filius Joladai, et Nathan propheta, et Sadoe, et Rei, et robur exercitus David, non erat cum Adonia.

9. Immolatis ergo Adonia arietibus et vitulis, et universis pinguis, juxta Lapidem Zolheleh, qui erat vicinus fontis Rogel, vocavit universos fratres suos filios regis, et omnes viros Jada servos regis.

10. Nathan autem prophetam, et Baaniam, et robustos quoque, et Salomonem fratrem suum, non vocavit.

11. Dixit itaque Nathan ad Bethsabee, matrem Salomonis: Num audisti quod regnaverit Adonia, filius Haggith, et dominus noster David hoc ignoravit?

12. Nunc ergo veni, accipe consilium a me, et salva animam tuam, filii quoque tui Salomonis.

13. Vade, et ingredere ad regem David,